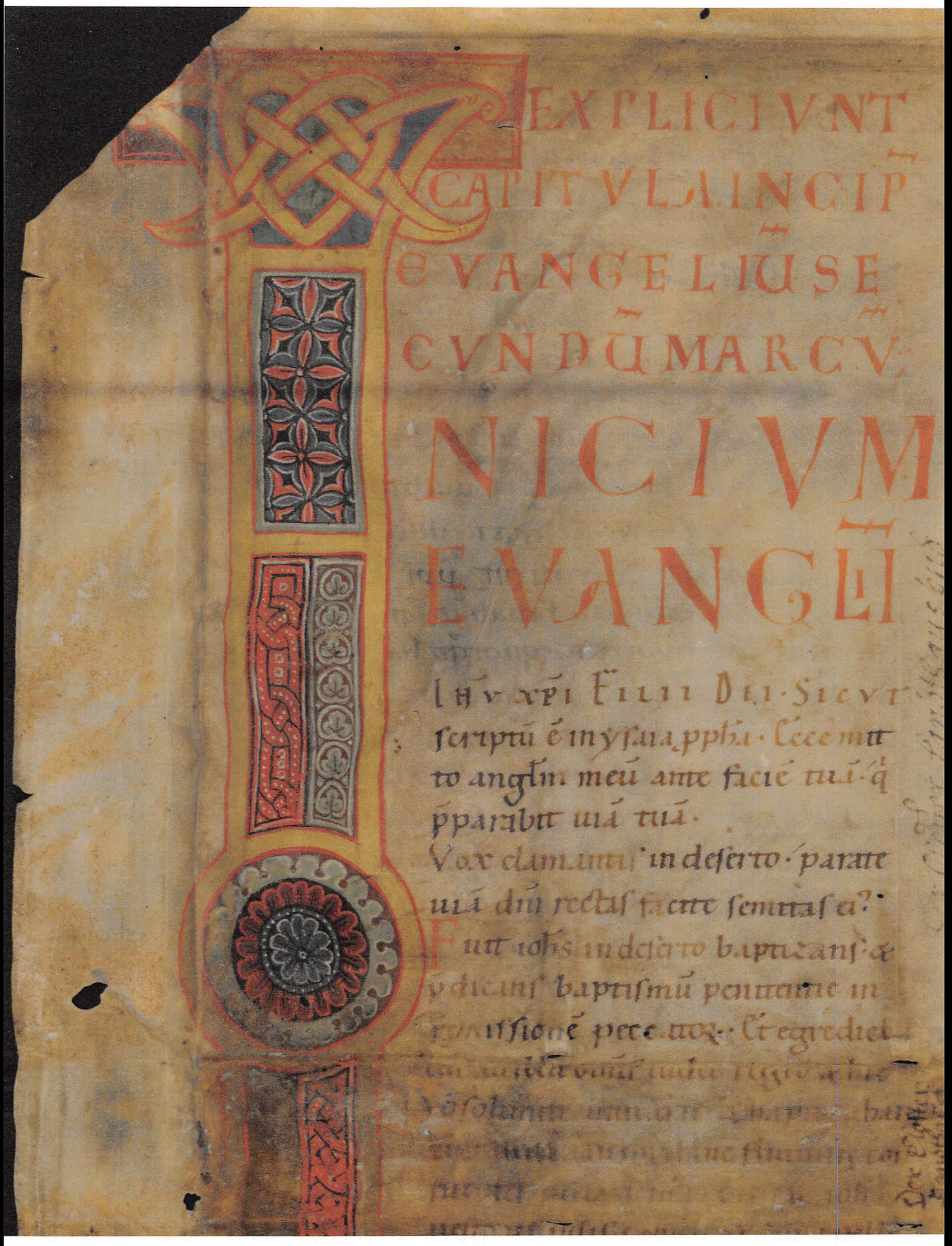
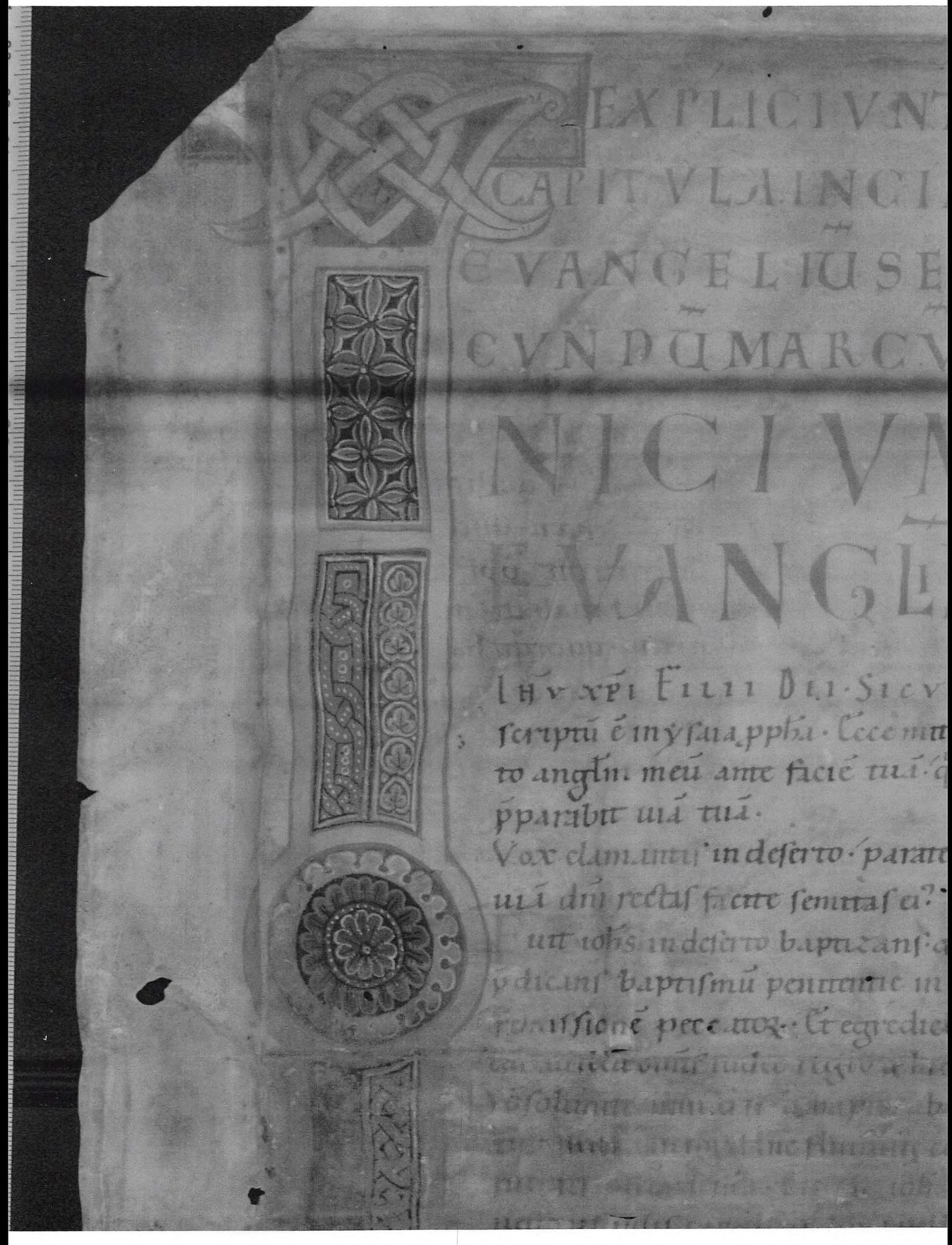

Linz, LandesA, Buchdeckelfragm. 17, fol. 1r

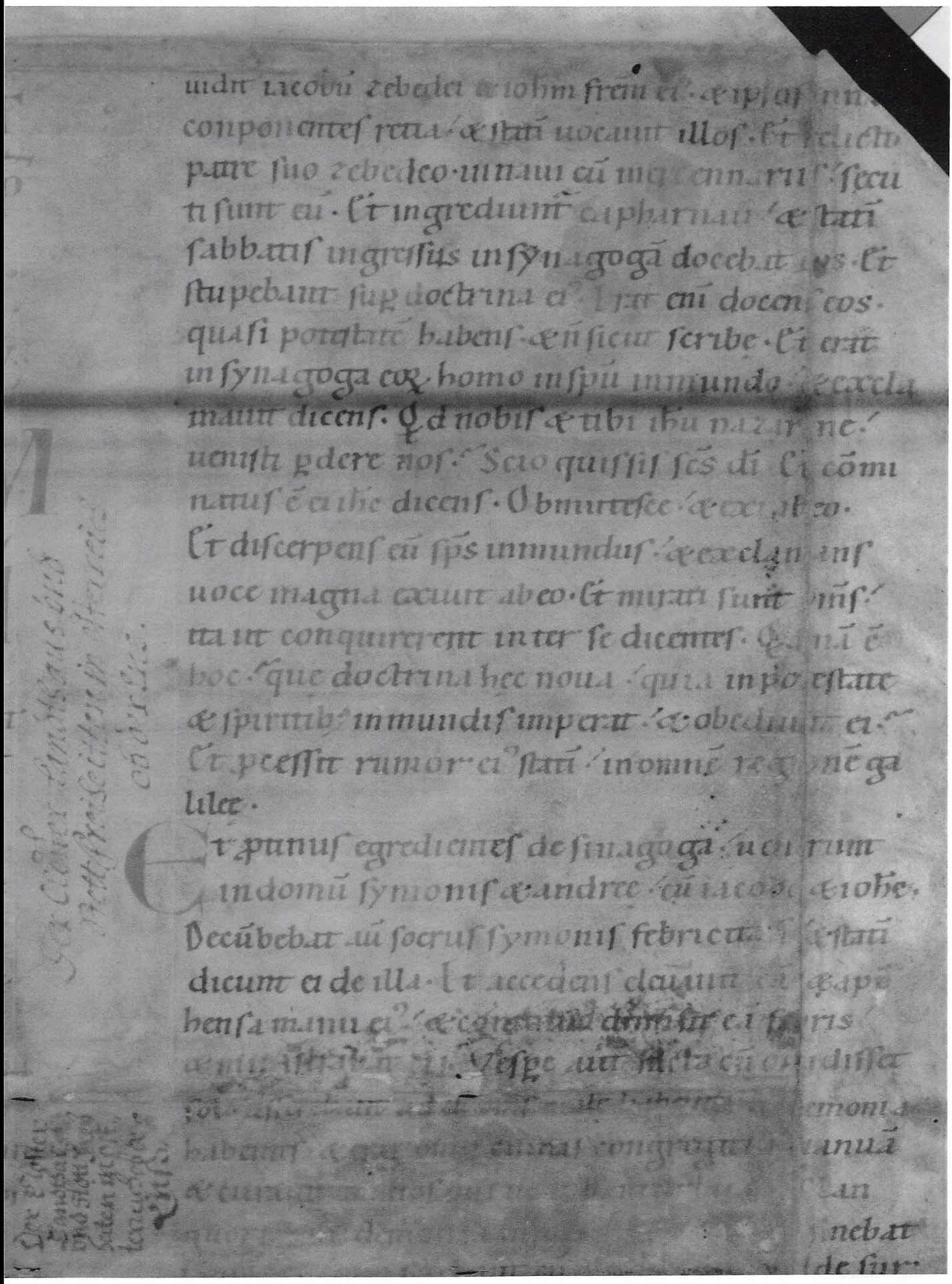

Linz, LA, Buchdeckelpunde Mappe 1, fol. 1r

uidit iacobi zebedei & iohm fratrē ei⁹ & ipos in
componentes retia & statim uocauit illos & relicto
patre suo zebedeo cum mercenariis secu
ti sunt eū & ingrediuntur capharnaū & statim
sabbatis ingressus in synagogā docebat eos & ex
stupebant sup doctrina eius erat enim docens eos
quasi potestatē habens & non sicut scribe & erat
in synagoga eorū homo in spū immundo & exclama
uit dicens. Q d nobis & tibi ihu nazarene
uenisti pdere nos. Scio qui sis sc̄s dei & cōmi
natus est ei dicens. Obmutesce & exi ab eo.
& discerpens eū sps immundus & exclamans
uoce magna exiuit ab eo & mirati sunt om̄s
ita ut conquirerent inter se dicentes. Q d nā est
hoc & quę doctrina hec noua & quia in potestate
& spiritib⁹ immundis imperat & obediunt ei.
& pcessit rumor eius statim in omnē regionē ga
lilee.

Et protinus egredientes de synagoga uenerunt
in domū symonis & andree cū iacobo & iohe.
Decubebat aūt socrus symonis febricitans & statim
dicunt ei de illa. & accedens dedit ei & apre
hensa manu eius & erexit illā & dimisit ei febris
& ministrabat eis. Vespere aūt facto cū occidisset
sol. om̄es habentes & qui demoniacos erant adduxerunt ad eum ciuitas
& erat congregata omnis ad ianuā
& curauit multos qui uexabantur
nebat
de sur

Linz, LA, Bischofshofen Mappe 1, fol. 12

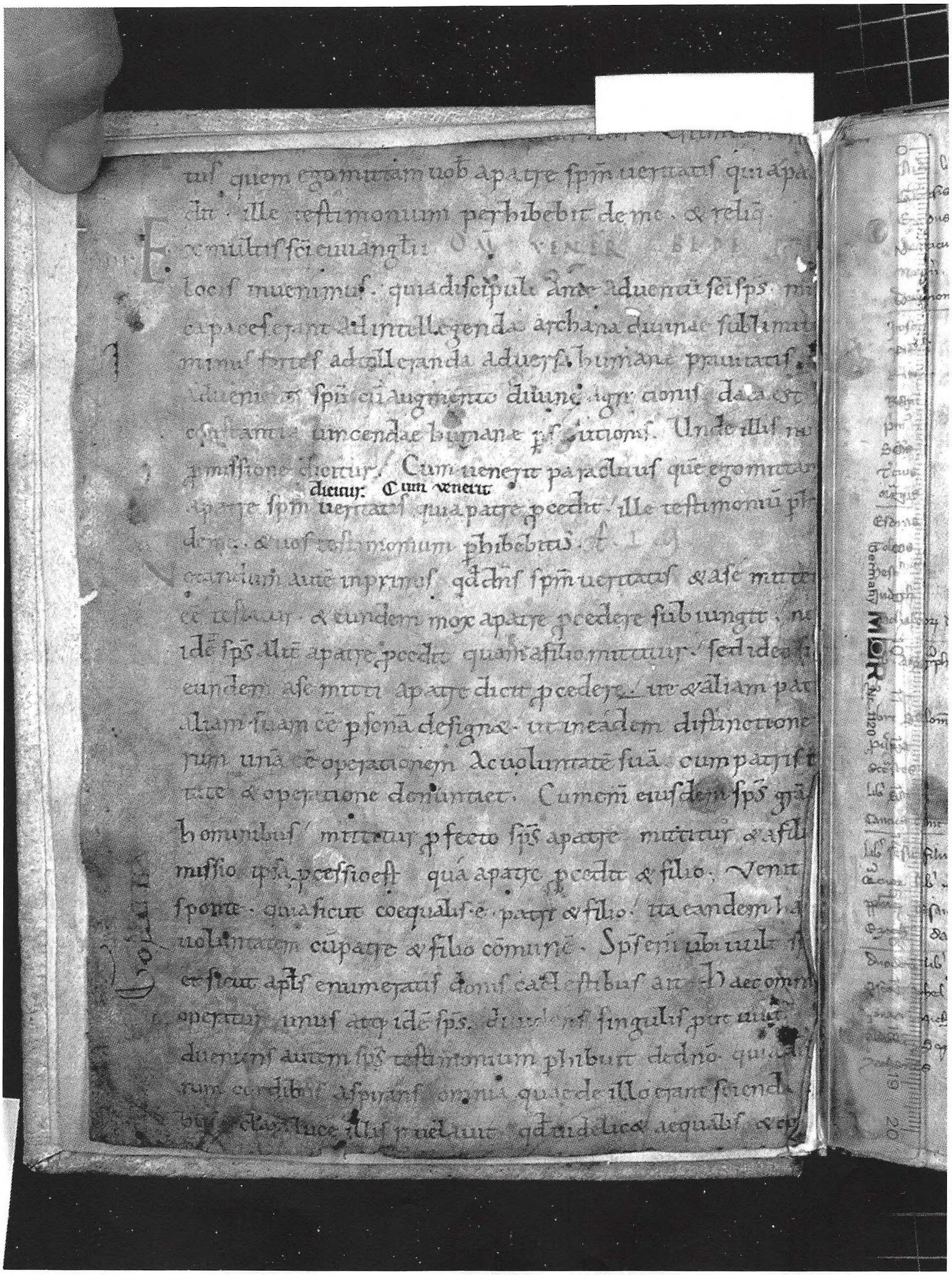

Linz, LA, Buchdeckelfunde Kappe, 1, fol. 1r

Hs. 6P (26P alt) Linz Dombibl.

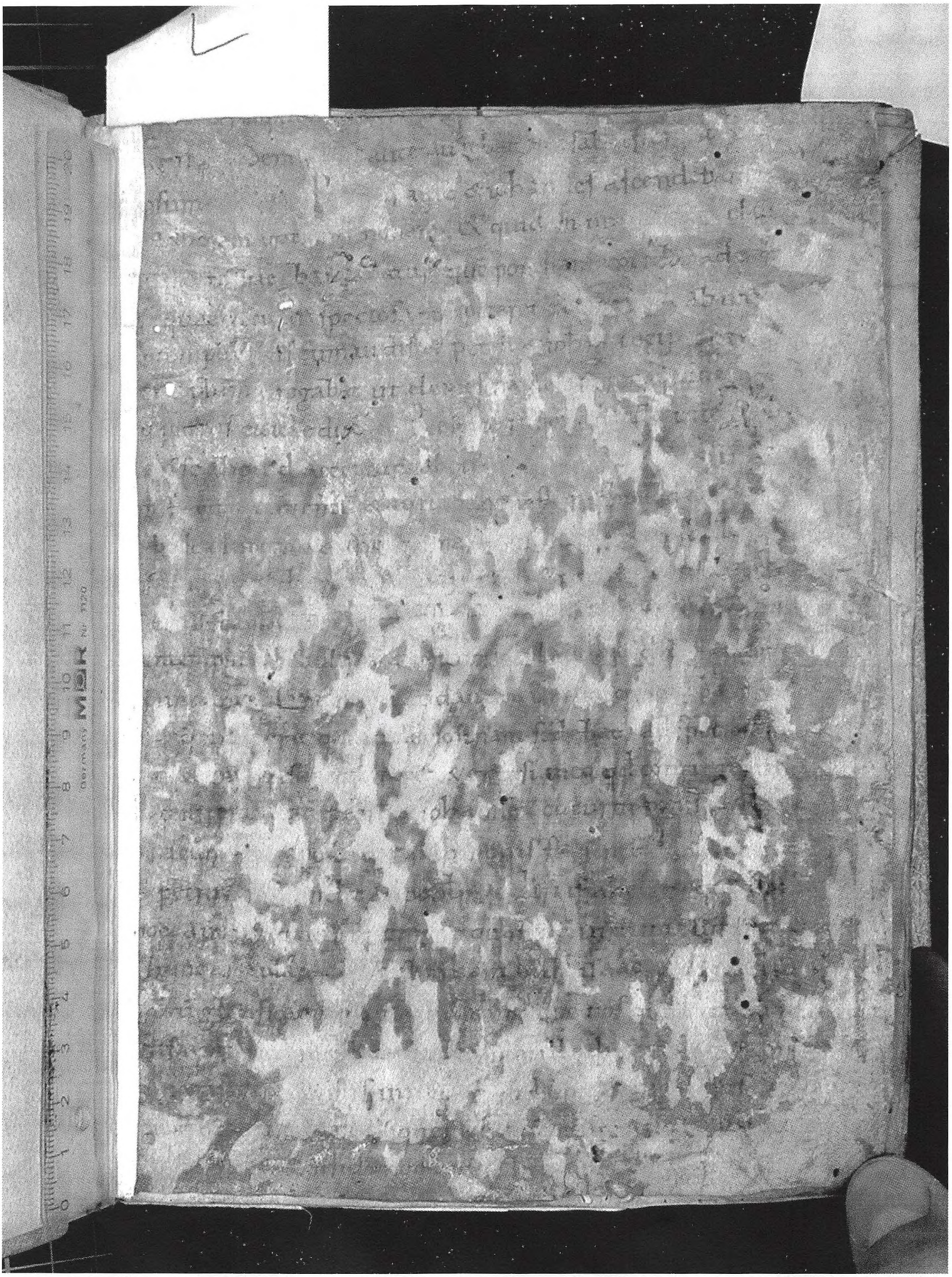
Linz LB.

...pastores immac...
quos sci chrismatis unctione fecisti esse
muntos. Benedico te cera. in nomine di
ni. & sce trinitatis. vt sis exterminatio dia
...bol. & omniu contubernaliu eius. ℔ x. q t. v.

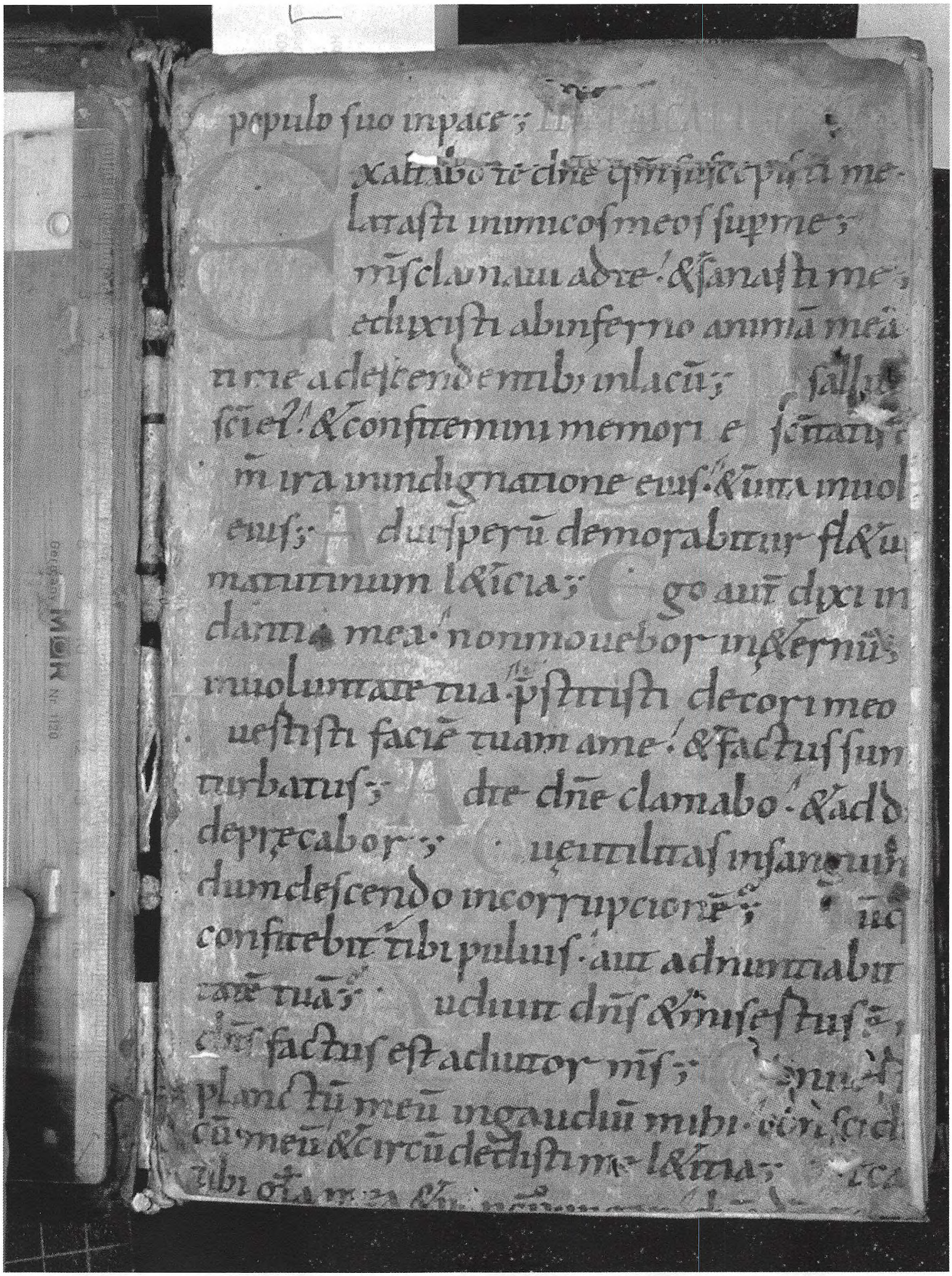
ps. 257 (268 alt), Vorsetzblatt v

Linz LB

Hs. 257 (288 alt), Vorsetzblatt r

Linz LB.

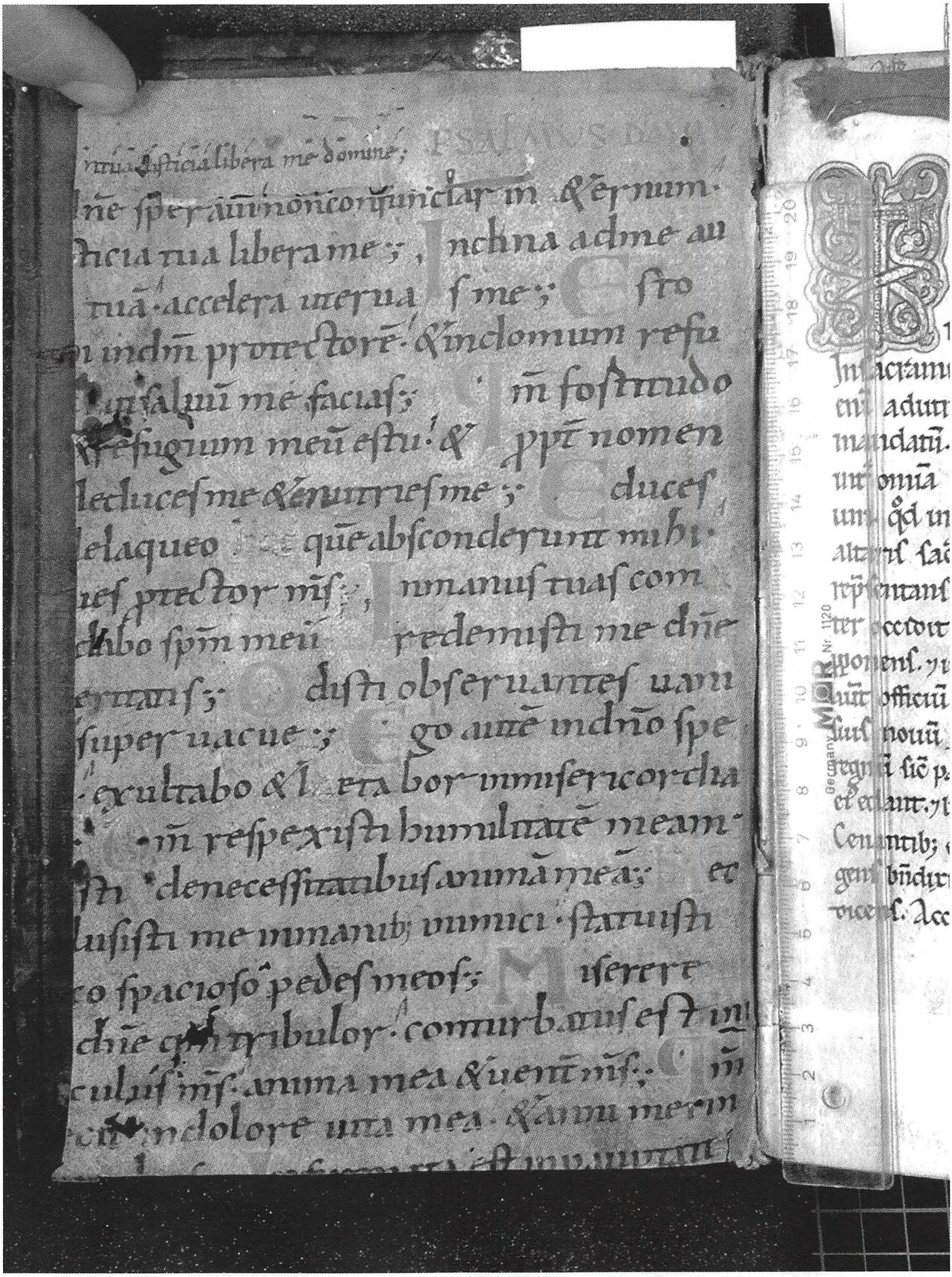

populo suo in pace;

Ad te domine clamabo fiat mihi ne
tacueris a me ne quando tacueris a me
assimilabor descendentibus in lacum;
exaudi domine misericordiam tuam
domine adiutor meus esto;
conuertisti planctum meum in gaudium mihi
circumdedisti me letitia;
ut cantet tibi gloria mea et non compungar
domine deus meus in eternum confitebor tibi.

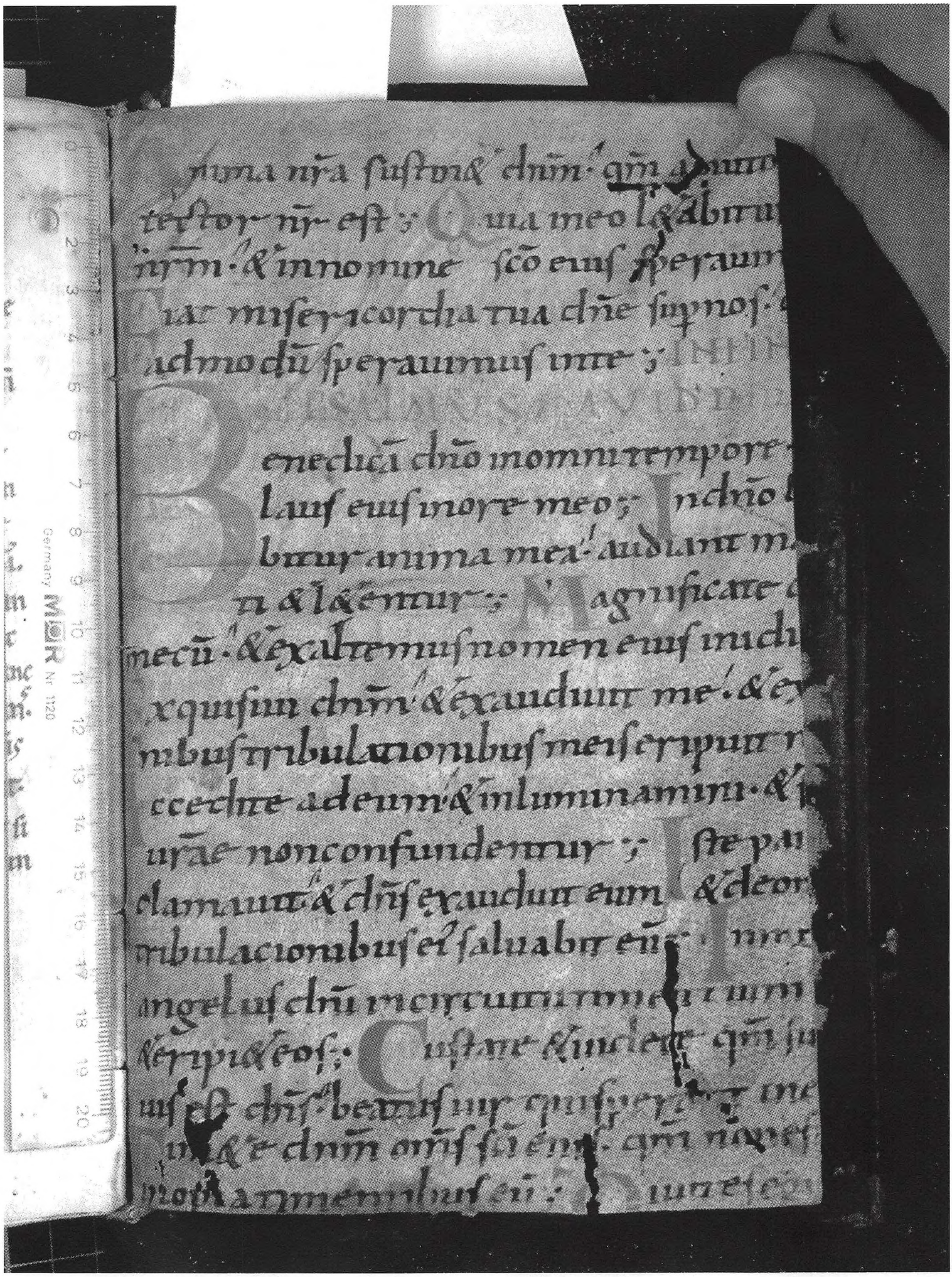
Linz LB.

fol. 274 (267 alt), Vorsteckblatt r

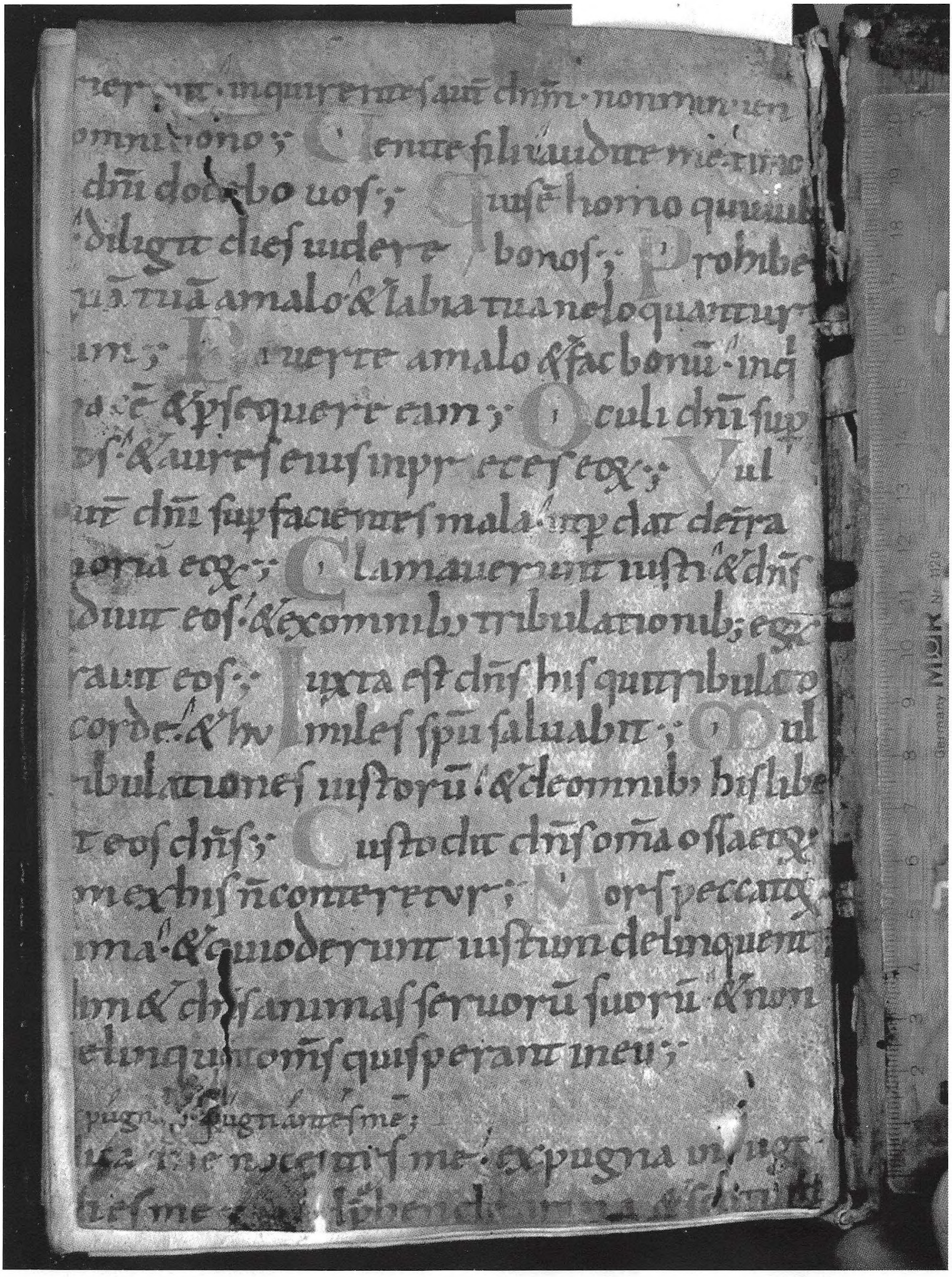
fº. 274 (267 alt), Vorsteckblatt v

Linz LB

fs. 274 (267 alt), Nechsteckblatt r

Linz LB.

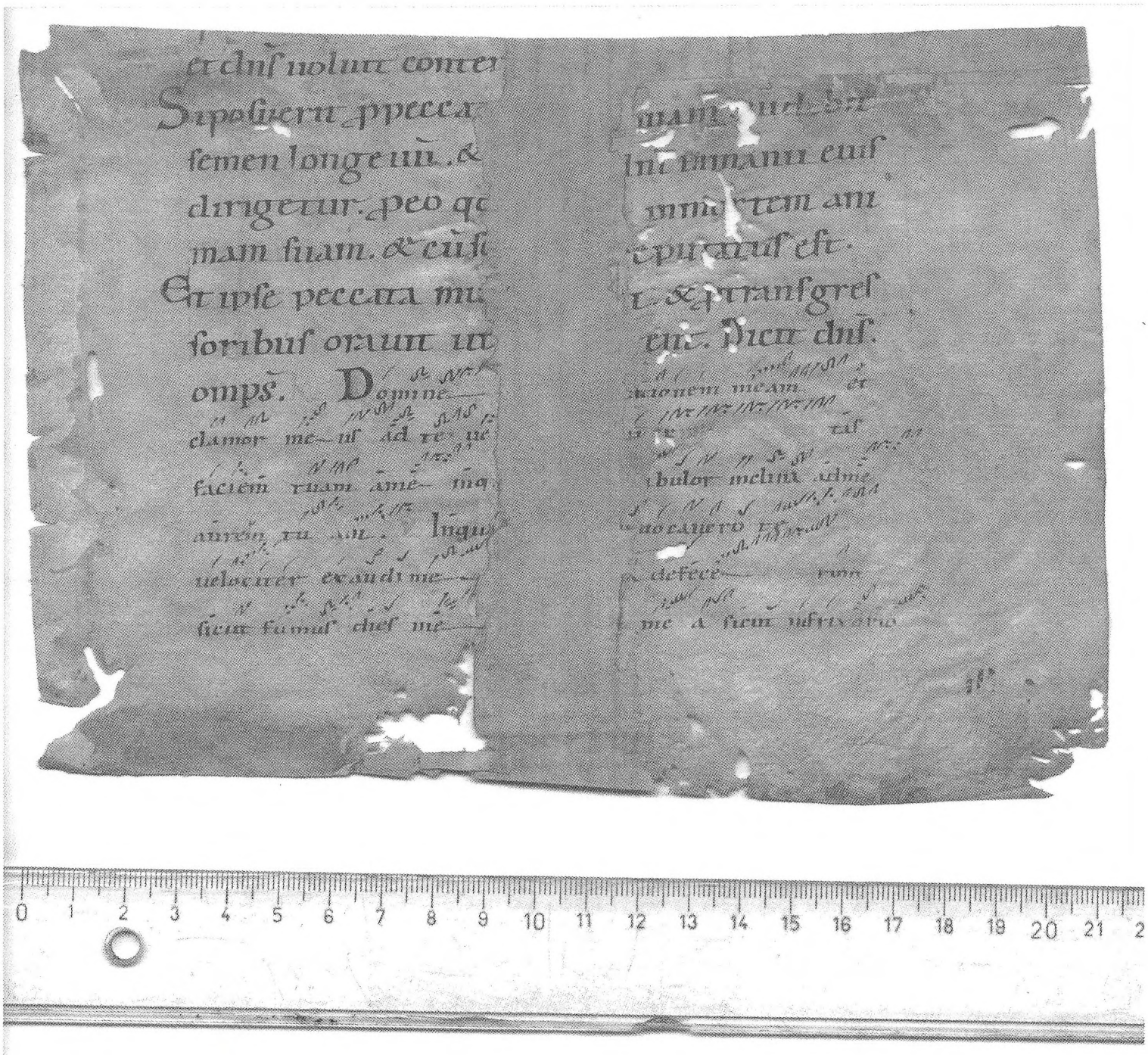

fp. 274 (267 elt), Nachsteckblatt v

Linz LB

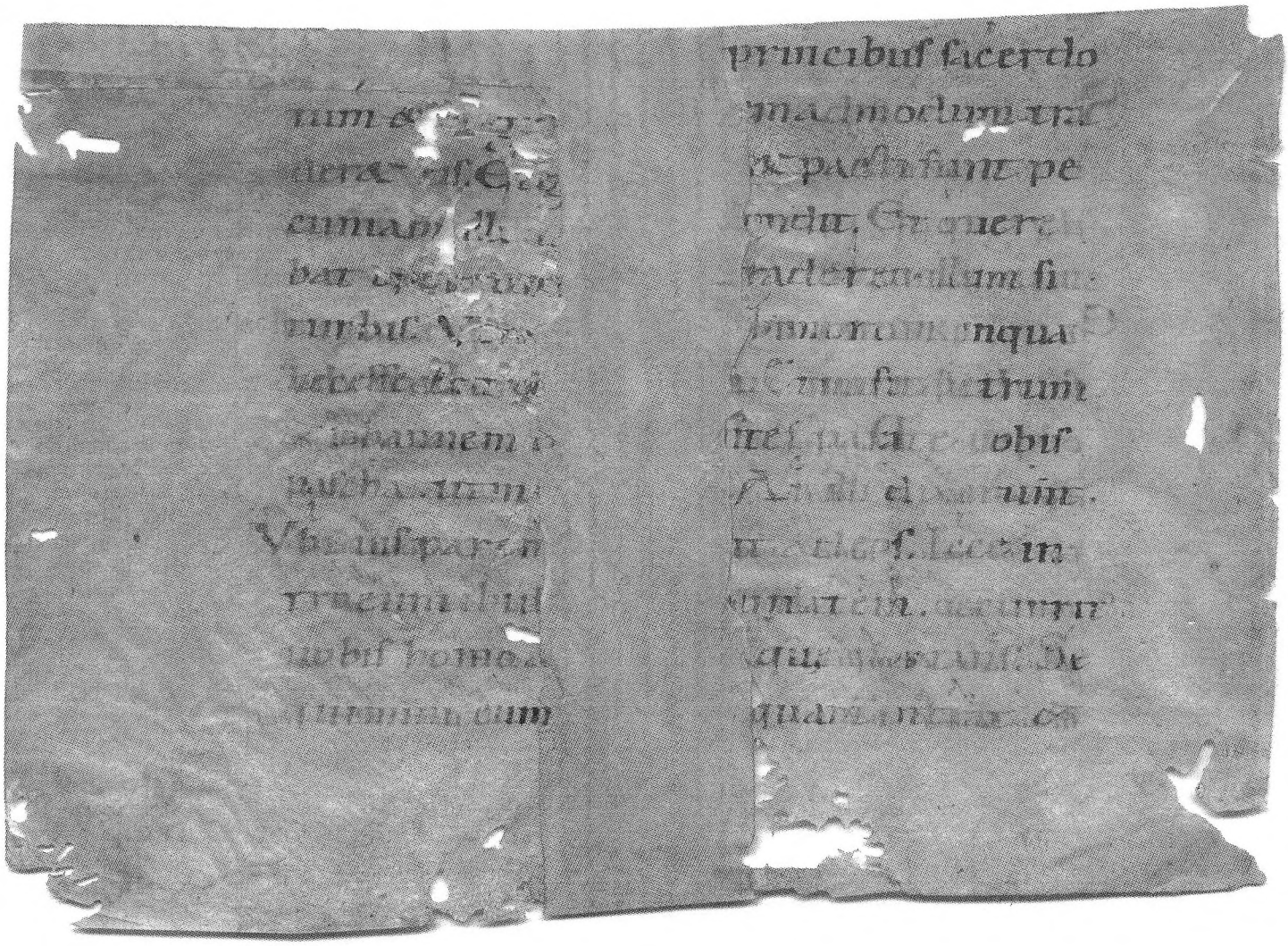

Ms. 358 (182 alt) Borders Duchhalter Linz LB

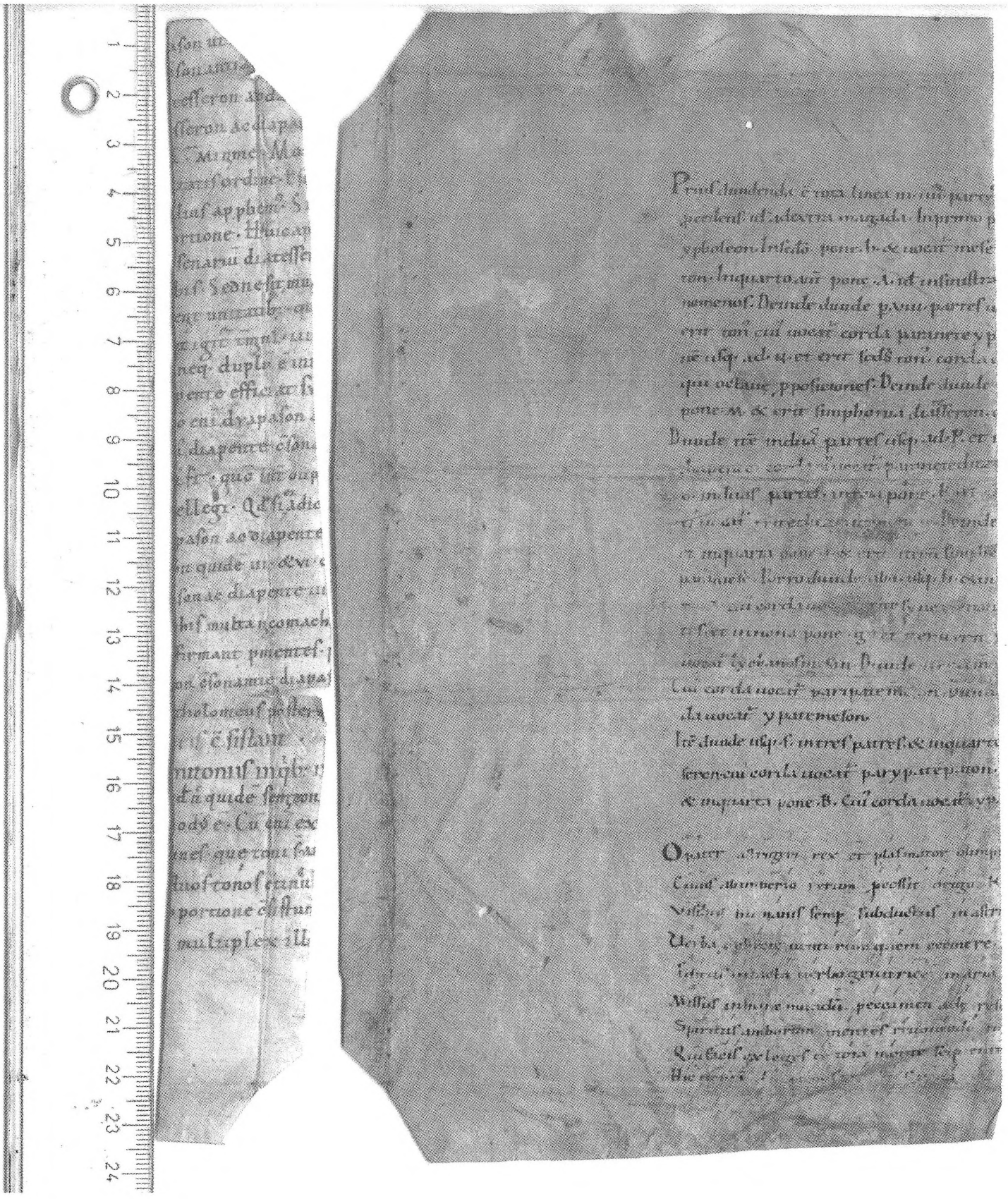
Linz LB.

Hs. 578 (Fragment) v

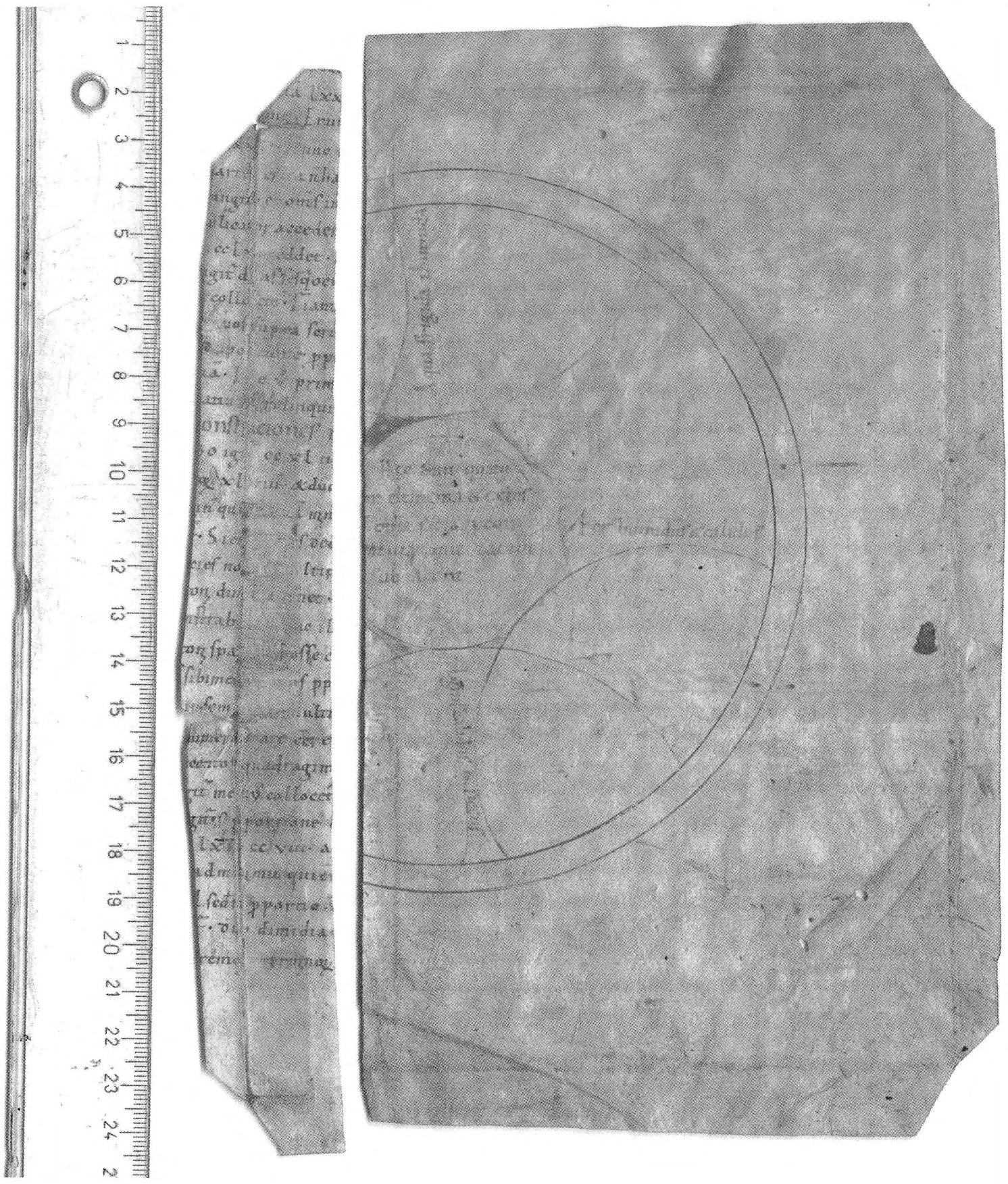
Linz LB

Hs. 578 (Fragment) r

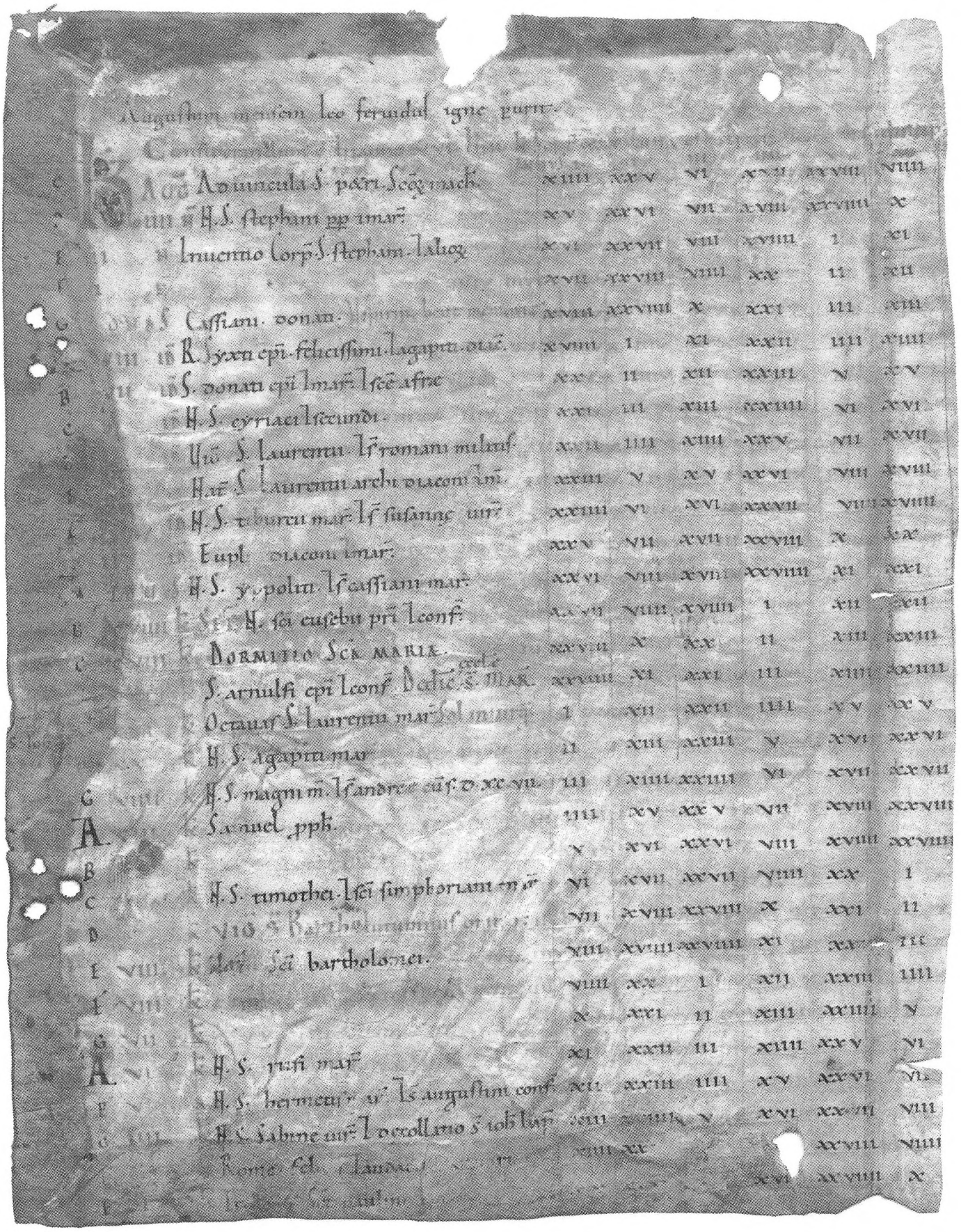
Hs. 597 (Fragmente)

Linz LB

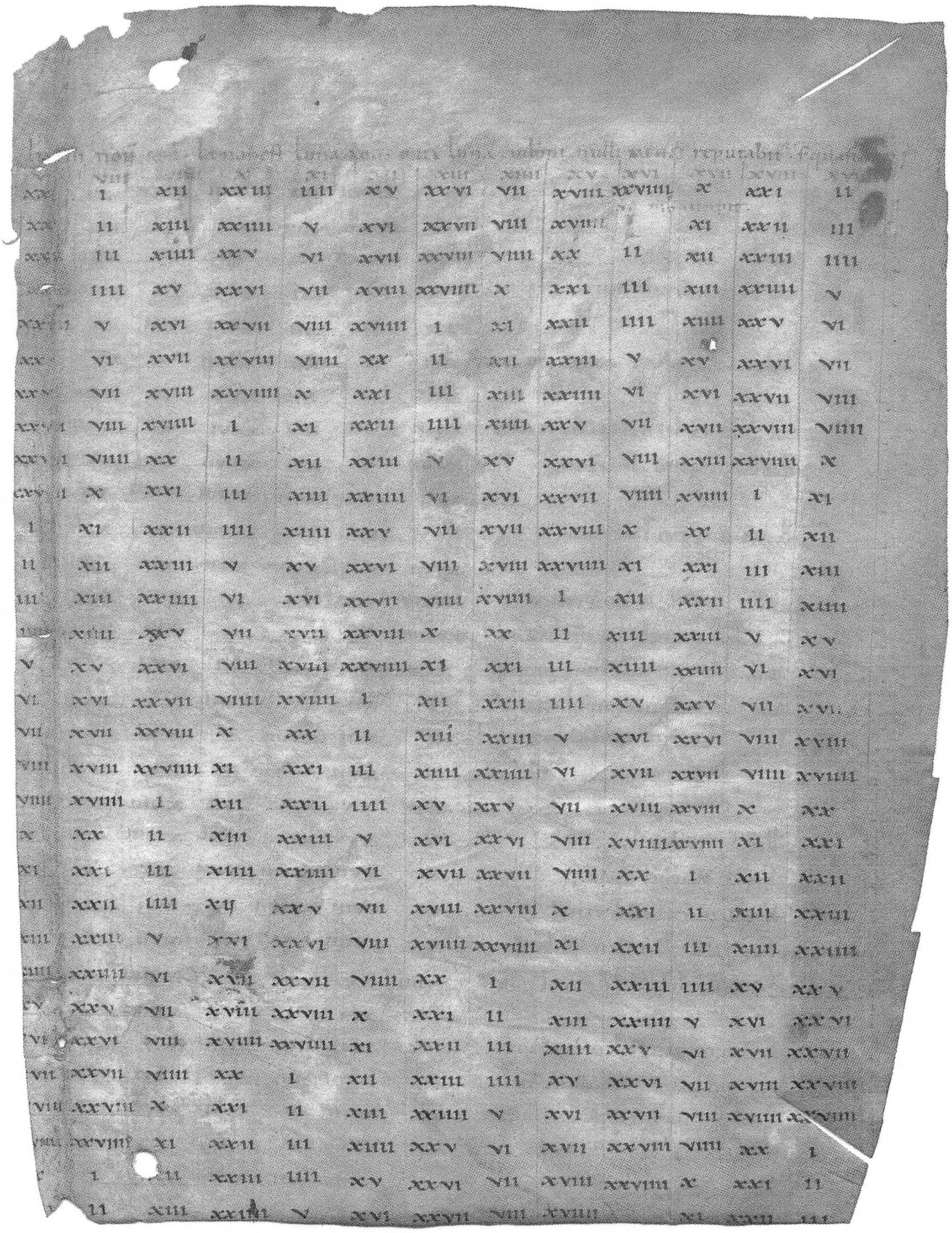
Hs. 597 (Fragmente)

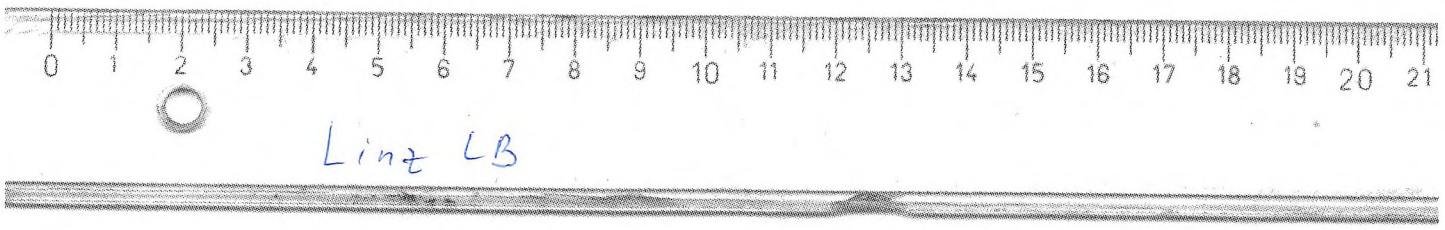
Linz LB

Linz LB

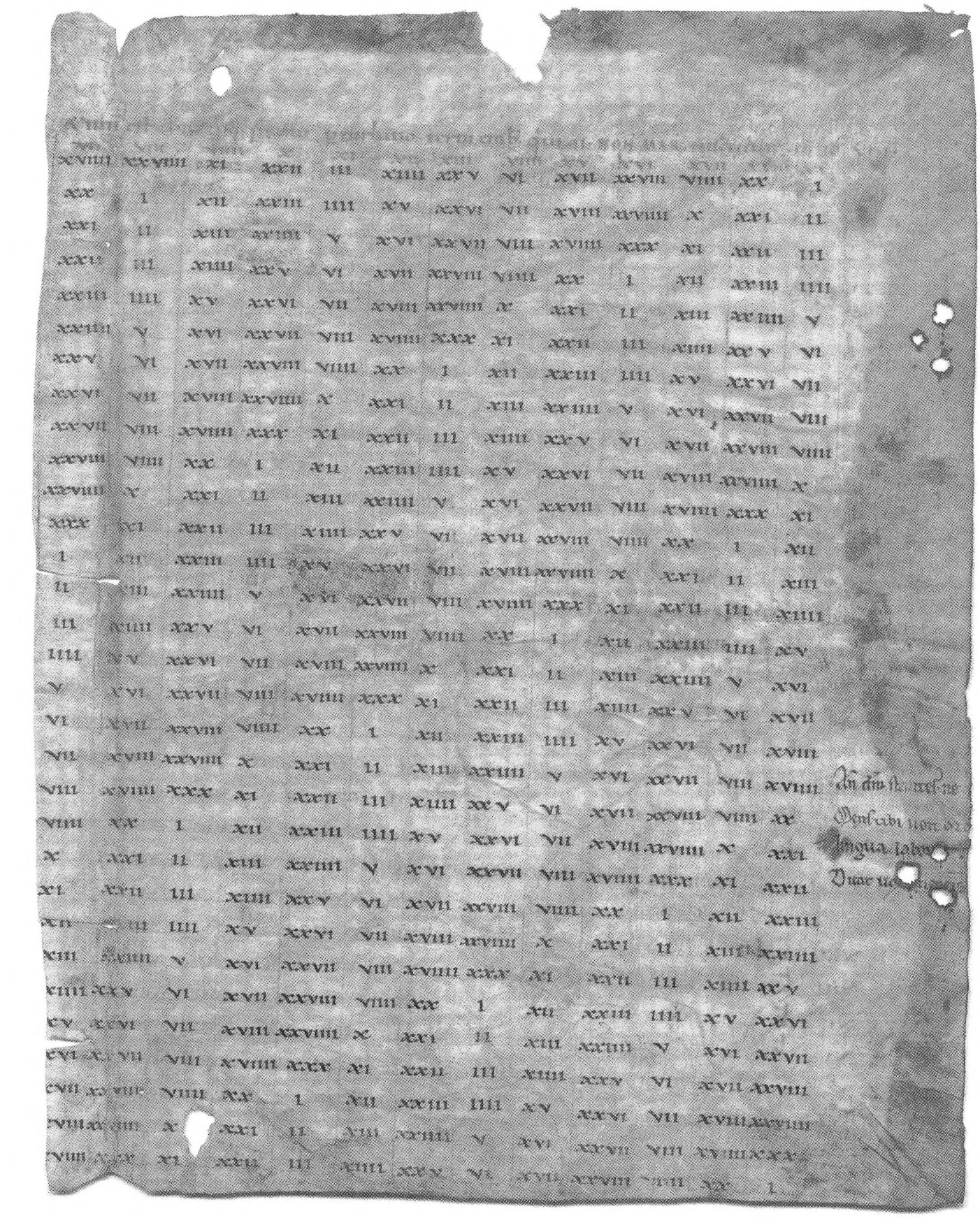
fp. 634 (Fragmente) 2a

Linz LB

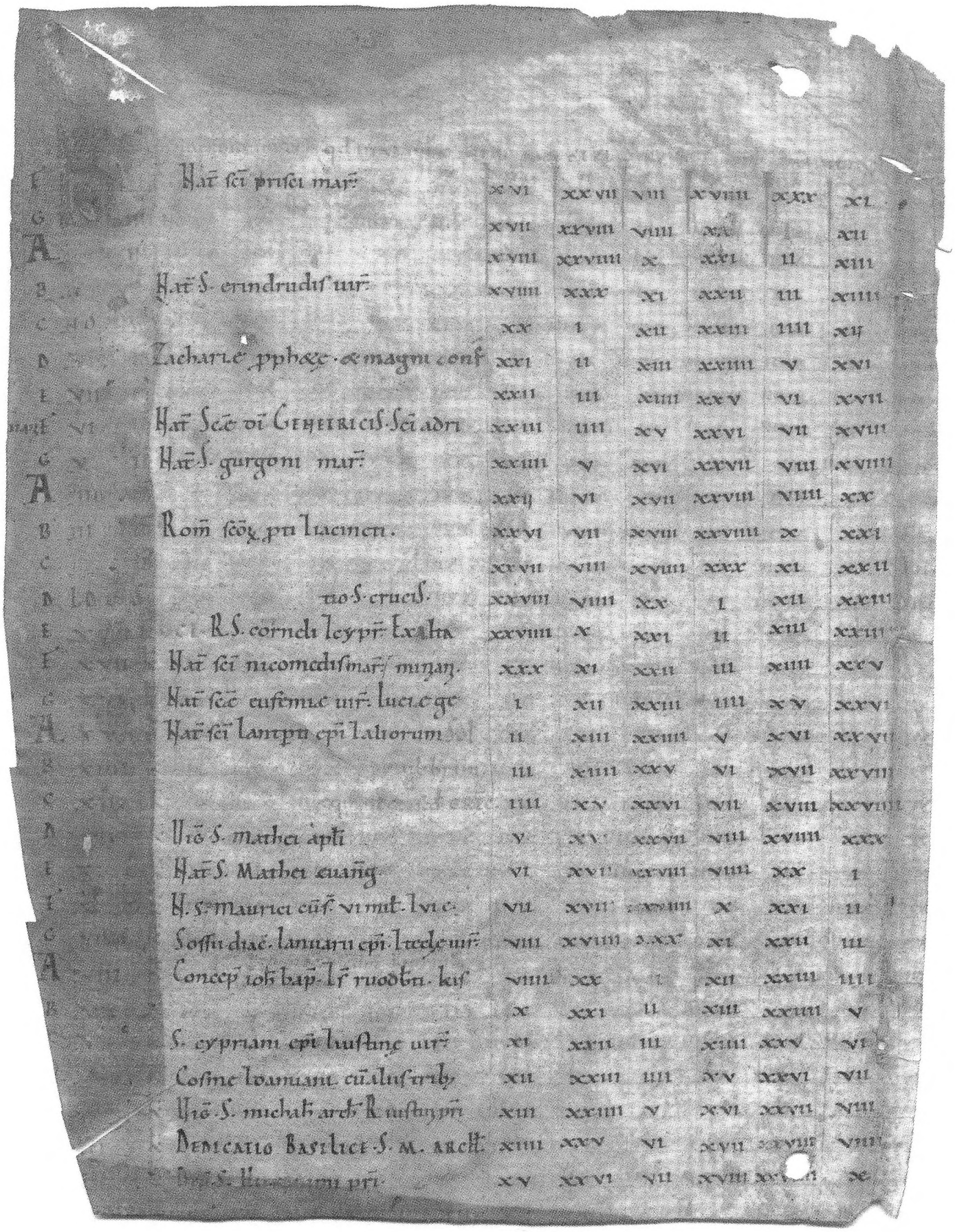
Hs. 634 (Fragmente) 16

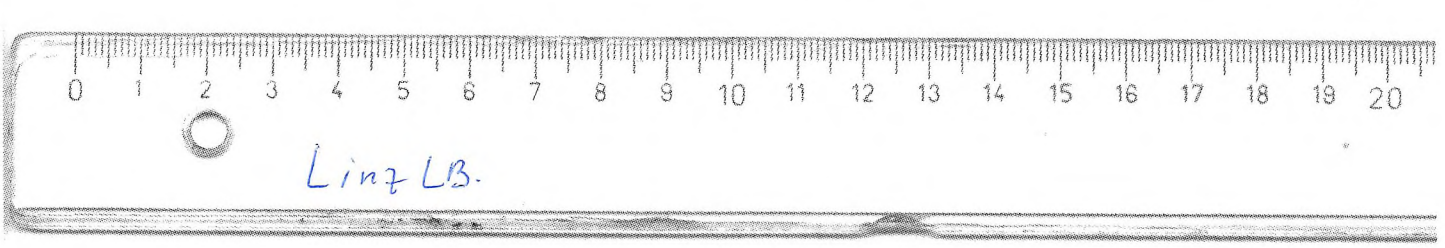
Linz LB

Hs. 634 (Fragmente) 26

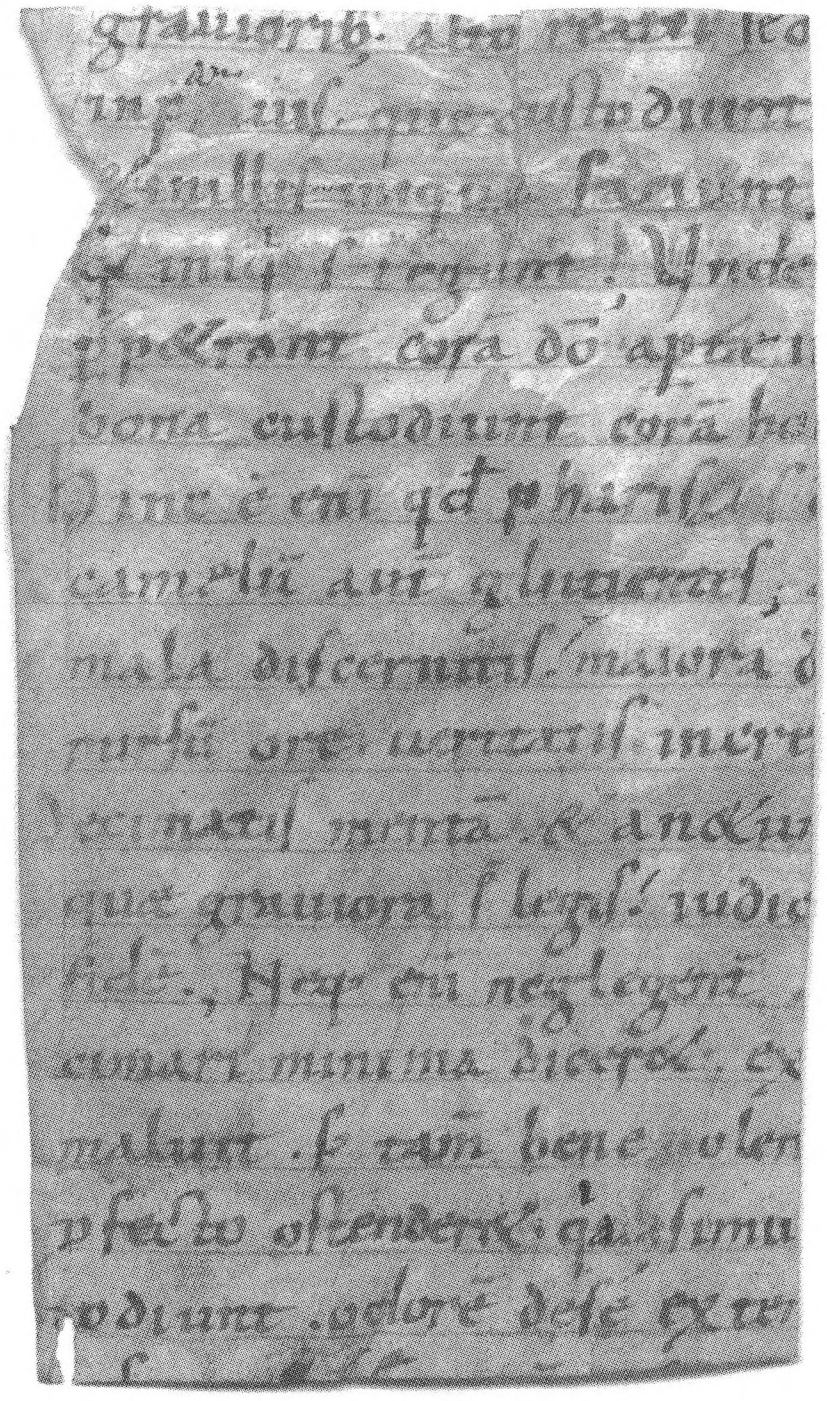
cf. Wien NB. 2133, f. 138r

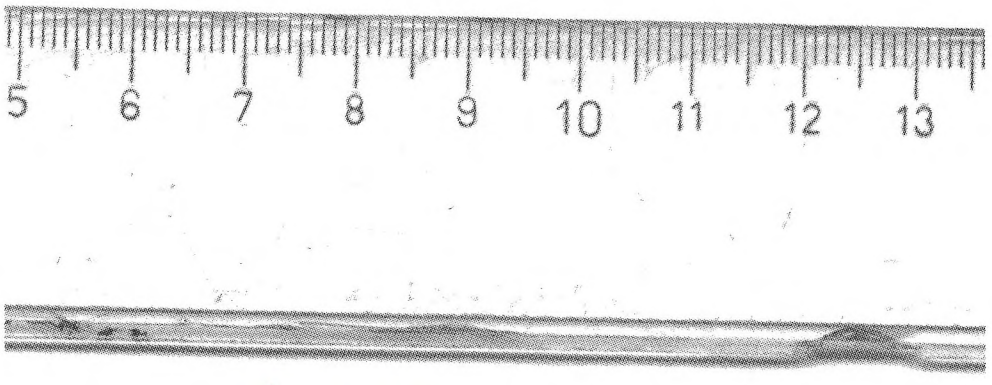

H.ā sēi priſci mar̄	xvi	xxvii	viii	xviiii	xxx	xl
	xvii	xxviii	viiii	xxi		xli
	xviii	xxviiii	x	xxii	ii	xlii
H.ā S. crindrudis uir̄	xviii	xxx	xi	xxiii	iii	xliii
	xx	i	xii	xxiiii	iiii	xliii
Zachariē ꝓphęꝫ · ee magni conf	xxi	ii	xiii	xxiiii	v	xlvi
	xxii	iii	xiiii	xxv	vi	xlvii
H.ā Sc̄ē uī Greguriis · Sēi adri	xxiii	iiii	xv	xxvi	vii	xlviii
H.ā S. gurgoni mar̄	xxiiii	v	xvi	xxvii	viii	xlviiii
	xxiii	vi	xvii	xxviii	viiii	l
Rom̄ sc̄oꝝ ꝑn Iuuencn.	xxvi	vii	xviii	xxviiii	x	li
	xvii	viii	xviiii	xxx	xi	lii
no S. crucis.	xxviii	viii	xx	i	xii	liii
R.S. cornedi leyp̄r Exalta	xxviii	x	xxi	ii	xiii	liiii
H.ā sēi nicomediſmar̄ miniaj.	xxx	xi	xxii	iii	xiiii	lv
H.ā sc̄ē euſemie uir̄ luci e gc	i	xii	xxiii	iiii	xv	lvi
H.ā sēi Iantpn epi Iahorum	ii	xiii	xxiiii	v	xvi	lvii
	iii	xiiii	xxv	vi	xvii	lviii
	iiii	xv	xxvi	vii	xviii	lviiii
Uīō S. mathei apli	v	xvi	xxvii	viii	xviiii	lx
H.ā S. Mathei euāng	vi	xvii	xxviii	viiii	xx	i
H. S. Maurici cūſ vi mil. Iuic	vii	xviii	xxviiii	x	xxi	ii
Soſſii diac. Ianuarii epi Iucle uir̄	viii	xviiii	xxx	xi	xxii	iii
Concep̄ ioh bap̄. Ir ruodbn. kis	viii	xx	i	xii	xxiii	iiii
	x	xxi	ii	xiii	xxiiii	v
S. cypriani epi Iuſtine uir̄	xi	xxii	iii	xiiii	xxv	vi
Cosme Iouiani. cū aliſ xiiij	xii	xxiii	iiii	xv	xxvi	vii
Uīō S. michaḥ arch̄ R uſtuyp̄	xiii	xxiiii	v	xvi	xxvii	viii
Dedicatio Basilice S. M. archi	xiiii	xxv	vi	xvii	xxviii	viiii
[illegible] S. Hieronymi pr̄	xv	xxvi	vii	xviii	xxviiii	lxx

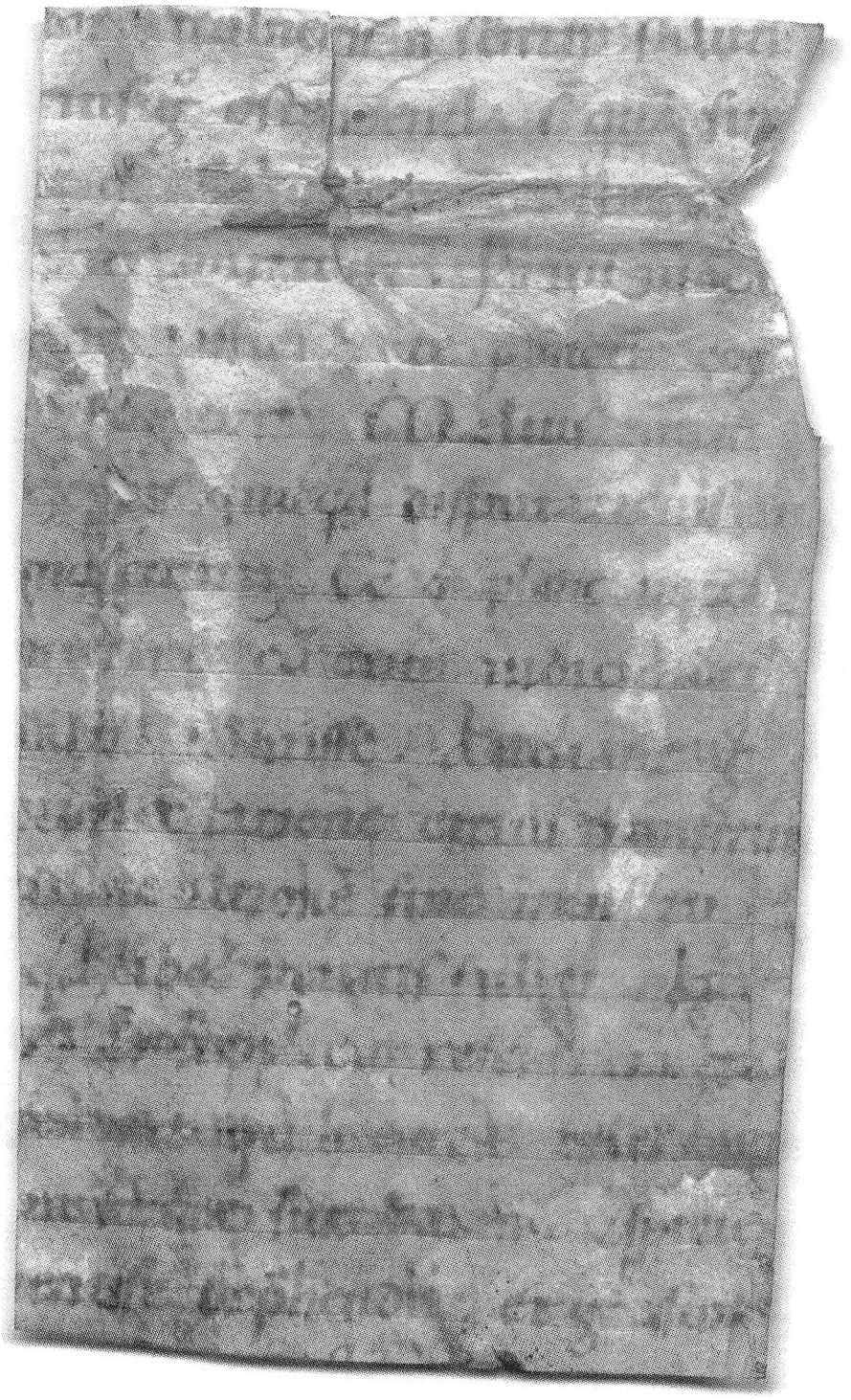
Hs. 634 (Fragmente) 1a

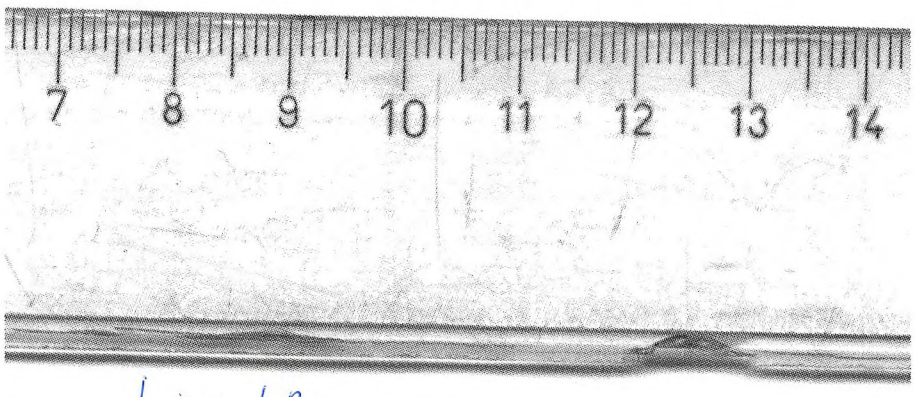

Linz LB

Hs - 888 (Fragment)

Linz LB.

Hs. 888 (Fragment)

ambus demissus est. nouit mor-
tem timere sed ut multis ante mor
tem pdesset; Verum tamen cū
quadam die uenerabilis pręsul du
cem familiarit alloqueretur.
dixisse inter cetera fertur; Filium
quem per angelium genui. gaude
ualde imperfecto fidei tuę. sed multū
memouet. quia inlicitis nuptiis de
tineris; Timeo enim nimis ne arc
to tenere. tali coniugio retarde-
ris; Legitur enim sapientissime
dicente uiro; Qui minimo offendit.
multa bona pdit; Iacobo apło tes
tante. quia quicquam legem seru
auerit. offendat autem uno. fac
tus est omnium reus; Pręter ea
in baptismate innouatur homo.
& non exuitur sed totus; Vt autē
totus innouari possit. nihil pristi
ni retinere debet erroris; Aud-

atq; bene aptū admanendū cum quoq;
pgyrū montis excelsos torrentemq; op
time fluentē. sed & feris & bestiis atq; ser
pentibus nec ñ & diabolicis habitationi
bus plenū; Sumens ergo secum duos
discipulos suos beatū magnoaldū & theodo-
ad ipsū locū puenit. Cooperante gra
tia sci intercessionib; magnoq; siu pe
dis sequu. locus ille a feris & uermib; seu
diabolicis inhabitationib; mundat &
cella facta cępit ibi habitare & dō seruire.
Porro beatus magnoaldus expulsis asco
gallo abillo loco demonibus prex surs
in monte q uocat himilinpere. ibiq in
uenens ursū pcepit ei in nōe dñi abscē

Linz, Kath.-Theol. Hochschule
Cod. A I/6. (Hs. 1)

dere. Continuo audito eius uoce discessu;

Nuncians itaq. hoc lamenter beato gallo
reuuler gras parter dño qui saluat
speranter inse. Interea illius nuncius
uenit indicans gaudentiu nomine con
stanciacense epm de hac uita migrasse.

Et hoc audito unanimes pariterque defuncti
pastoris pcibus insistentes lacrimis.
eniq. nonp multos dies epta cuiusda
ducis noie gunzonis uenit adbeatu gal
lu. postulans utiquamodo posset p
perare adeu. Veniensq. filia ei' que
illi erat unica. a maligno spu uexata.
ademonio liberare. Ille uo omino
interdum tale qd acturu se ee dignu.

Et audito refutauit uenire. Interea itaq.
interu pfatus dux de pcanis plegi
tos ceu accelerare. indicauit ei comitu
to puella triduo sine alimonio pdurare.
anisi celeriter ueniret. ipsa spm cu diabolo
exalaret;

Hec itaq. audiens beat gallus pfatat inora
one diutissime oratu. & confisus dedi mi
sericordia & pietate. sumens secu duos dis
cipulos magnoaldu & theodoru; pfectus e.
& uenit adducer. Dño igitur gratias age
udens puella a maligno spu ualde coma
bata. orante beato magnoaldo. impera
uit beatus gallus demonio. in noie dni
exiret. Et exiit in similitudine

auus nigerrimꝰ cū socio nigro maligno
atq; eadē hora apprehendens manum
puellę. eleuauit eā & surrexit sana.
& reddidit eā matri cū gaudio;

Manifestauit aūt dns in hoc signo cuius
meritis [illegible] erant beatus gallus
& magnoaldus typū sequentes beatoꝝ
aplōꝝ petri & pauli. utpote orante
beato paulo apto petrus demonibus
qui ferebant simonē magū in aera im
petum uterū relinquere. correctus
cecidit. sicq; diffusa somma uiscera eius
mortuusq; simul cū demonib; adinfer
na deductus ruit; ita & isti. orante
beato magnoaldo. & imperante scō gallo
demon apuella abcessit.

ista dño animam pmatus. dum uisit
ei domū offerre magna insup impiger
gradus pontificalis dignatꝰ assume
re portulauit; Cui uir beat' respondit.
& certissimꝰ mihiq; ualde amabilis
magnoaldus fuit. qui hoc audit. qđ
altaris officiū uterdum iusurpare.
mihi beat' columbani magist' mis non
usurpare. nisi abeo pmissus. uuiemte eo.
Qua de re pondus huius regimis quod
offers suscipere non possum.
Uerumtamen si hoc indubitanter fieri
cupis. sustine me interim. donec
psentē sodalē meū cū epta mea mit
tam ad abbatē meū beatū columbanū.

&si eius cognouero uoluntatē. & licentiā
habuero. tē demū oblatū onus curā
pastoralis aīe suscipiam. Exhurade dū;
Fiat inquit sedm uerbū tuū. Sic q̄ suscep
tis donis eu aduce oblatus. dimisit ēv inpace.
Cur ergo dī beatus magnoaldus sumens
quę donata fuerant detulit ad nauem;
Venerabilis aīi pat̄ imperauit aduce. ut
iubera arbonensi p̄fecto uiri solidi cū
p̄bera. adconstruendā cellulā suam;
Et protinus dux tā manifesto cōpunctus
indicio scitatus eius. iussit oīa fieri quę po
scebat & construere cellulā iuxta suā
dispositionē; Valle dicens pater duce
precessit. ascendensq. nauē. uen adcastrū

arbonense. & p̄cepit magnoaldo ut faceret
cū eum oīs pauperes & egenos q. uos cū q.
inuenire posset. & dona quę aduce. dux
& culerat illis distribuere; Cui benignus
magnoaldus dixit. Pater oīa quę p̄cepisti
libenti animo cōplebo. Sed habeo uas
argenteū p̄ciosum usui meo seruē illud. ut
sacrū uas ministerii dñi exinde faciam.
Ille respōdit. Fili. uasa q̄ possides. cū cēteris
pecuniis pauperib; offerre curato. nec
mirabilis inuentionis exemplo salubriter
memoriā irruenti. Beati p̄ris sententiā. quā paulisper postulanti pecuniā
protulit. Argentū & aurū inquiens nēc
Hæc audiens beatus magnoaldus. gratias

dō dcanti uri iussione· omia pauperi
bus erogauit: Et his explēis reuersis
addilectę soltudinis locū· cęperū
construere cellulā cū ingenti prudentia;
am non multo post tempore· misit
ptam beat gallus adiohannē diaconē
rogans eū adse uenire· Qui cū uenisset
adeū· eruditur eū diuinis libris scientię·
cooperante grā dī constituit eū coram
duce plenū scientię curiositate atq· diui
narū scripturarū intelligentię dicens:
Hucē indigena n uicinęq· locoq· cui me
rito testamoniū potest aptari qđ uero
dicā· diuino cū credens electū iudicio
uobis offero promouendū; Cūq· hac
attestatione uir scissim' iohannē lau
dare· dur eū cū electione populi
uellē· nollē· collecta congregatio
ne ceteroq· epōq· pontificatū constan
tiacensę cuitatis ei tribuit.
Immo ducinis epūs ductus adaltare
solempni· benedictionis officio· ordi
nauerū tt anastasiū· Doctor itaq·
uenerabilis his ppetratis· memor
sei uiri ppheię colūbani· deduconat'
officio beati magnoal· di fimurū
ctstamacensi epō qa forte inter mul
ta salutiferę consolationis ūba· hac se
pius inculcauit· ut beatū mgnoaldū q̄ eni
ā cūco omiq̄ ueneratione sublimis;

Congruo tempore aduenientē: inicii
q̄dragesimalis: ieunii · primo sabbati
ieunio p̄p̄arato · diuino eū cōmendare
iudicio · addiaconatus officiū p̄agendū ·
Cui iohannes ep̄s respō. Magister pa
terna sollicitudina metuū his dictus
eū relinquat aduenientē ieunium
quadragesimale quatuor temporis
futuri facia q̄t orrarius; Qd audito
beatus gallus paterno honore omni
necessitat subsidio · relinquens cū
ustissimo magnoaldo ingenua uenera
bili patri familiaritate confisus · eū
multiplicato cōmendauit amore;
Venient aū sca solempnitate uenturi
quadragesimi · beatus magnoaldus
accepta iohanne amistra sacra bene
dictione diaconat officiu · p̄uersus ē
cū gratiarū actionib dō relatis adcel
lula beati gallī abbatis.
Oper aū tunc temporis beatus gallus
& magnoaldus ędificare ęcclam · con
struere monasteriu · mansiones p̄grinū
adcōmanendū fribus p̄parare · sus
fulta sigiberti regis adiutoriō ędduci
gunt onus; Construēr q · monasteri
um mire magnitudinis fr̄ sibi co
adunatos doctrina & exemplis ad
ęternę desideria concitarunt;
Ornamū puerū & calamarinę generē

curese [illegible]ment. atq. iuxta doctri
nã magistri colũbani. disciplinã
grãm. mice artis. seu ceterox diuinox
librox. cũ eruditorũ magistrũ scolæ
constituerunt; Die qua. dã traq.
dũ post labore matutinalis officii
quiescendi grã lectos suos reuiserit.
primo diluculo urr. dũ uocauit
magnoald dũ diaconẽ suũ dicens illi.
Instruę sacrę oblationis ministrẽ
utposi diuina sine dilatione celebra
re mysteria; Et ille; Nũ inquit
tu patr missã celebrabis. Dic ergo
ad illum; Posthuus uigilias noctis
dum cognoui pulsionẽ cpatrẽ meũ

colũbanũ de hui uitæ angustiis. hodie
ad paradisi gaudia cõmigrasse.
Procul itaq. ut equę sacrificiũ salutis
debeo immolare. Et ignoto pulsato
oratorii ingressi. ptra uerum se in
orationẽ. & coeperẽ missas agere. & pcab.
insistere. pcõmemoratione beati colũbani
Eiusq sacre deuotionis officio. uenerabilis
gallus dũ. ad magnoaldum diaconẽ
filiũ. nomĩbi graue uidemur pcionis
mee pondus. Sed ante me uadat & alius
pcto. ptransiensq. usq. ad monasterii
qd bobiũ nominat. diligenti pquirito.
quid actũ sit circa abbatẽ meum;
Nota ergo die & horã. ut sicut cõperis

esse defunctū · possis agnoscere uirū
uisio mea ueritatis subtractus effectu;
Hec ergo oīa sollicita inuestigatione.
pdiscens: regressus nunciabis mihi.
Diaconus adpedes magistri puoluitur:
ignotū sibi tē tē conquestus est;
Sed ut benedictus uoce blandā · eū
nec imerē ammonuit; Pergē inquit
& dīs dirigē gressus tuos: Hac consolatione roboratus piidoctoris alumnus p̄cepto parui · & accepto benedictionis uultico uiā festinanter aggressus ē.
Memor pphēcē beati columbani · qui
asserui eū uenturū ē adsepulcrū
suū inualiū · & cābiū tam suā assumere

scīmq; gallū pē absolueret;
Cūq; puenisset ad locū monasterium
inuolebat inuenit oīa ita comigsse
sic puri suo pusionē fuerant reuelata:
Mansit autē una nocte ibi · & accepit
a fribus eptam adbeatū gallū con
tinentē uenerandi transitū colūbani;
Quē baculū ipsius · quē uulgo cāpu
ta uocant p manū diaconi transmisere
ducentes; scīm abbatē suū ante transitū
uisse · ut phoc notissimū pigr gallus
absolueretur; Dimissus aū abillis ater
accelerauit · & sperē inomnibus agressus
die octauo p uenit adscm patrē septimā
eptam absolutionis indicium:

Lecta cpta scī gallus lacrumas pfudit
uberrimas & collectus frīb; causas
memoriæ aperuit; Deinde tam uni
memoriā pcibus sacris & sacrificiis
salutaribus frequentarunt:
Acta cōmanēt beat magnoaldus
cū scō gallo fr annis x. ppaiam
ter abitalia; Decimo ū anno uale
cū infirmari & febrīū cōstrictione
languescere misit nunciū adiohannē
cōstantiensē ecclæ pīsulē ut mitteret
ē adbeatū gallū q̄ unde infirmi
tatē ā febrīū detinebatur:
Audiens ergo epūs eū infirmari uelociā
ppetauit cp. partes illas. Cūq; ī

ppe opidū arbonense ioh pīsul apprōpīquā-
bemus gallus a febrīū vi uilde fatigari
explēti anni sui cursum migrare ad
senectā bonā scā illā animā a corpe solutā ē
& in gaudia sempiterna liberata;
Itaq; pīsul audiens beatū uirū adhuc
luce dulcedinis frui & cernulans pueri ad locū
ubi cōp iacebat; Explēti ū obsequiū
tam uigilē cubanto magnoaldo facta
oratione & benedictione sepulturā ī cimi-
terio scō imposuerunt supequos ad loq
resi & absq; freno & duce eos dimisē ut
ubi dīs iuberet; Equi ū indomiti sic ē
resistentiā nullā fecerūt neq; addere neq;
a dextrā declinare sed recto itinere

puenerunt adcellā quā uir dī sibi con
struxerat; Et ū puenissent ante oratoriū
fratrum: Depositoq; feretro discipli eius
magnoaldus & theodorus eleuassem
corp' imulerūt intectum & tumulatū posuerūt;
Deinde parū cū epō oratione & gruis facie
mes sepelierunt eū. Epō aūt ppriarum
amicorū reliquias beatū magnoaldū &
theodorū nec nō & comarū uirū pulcher-
rimū. cū cāteris frib; nō plurimis. adcusto
diendū sci uiri corpus;
Gr' p'rigentiū uīo pleraq; pphāu
beati colūbani qd ante p'dixerat beato
magnoaldo uentur' fore desepulchro sci galli;
O tuū pessim' dux. & erchonaldus p'fect'

consimiliseius collecta multitudine ppli
uallauerūt ipsū coenobiū & ruginatis
gladiis frangentes ostia & ingressi oma
que ibi reperūt inauro & argento &
cāteris utensilibus; Nec nō oratoriū in
gressi fregerūt sepulchrū beati galli. pu
tantes sibi magnū thesaurū absconditū esse;
Uacuū nihil inde inuenerūt relicta ossa bea
ti galli inhumata. Inuenerūt omissos quos
repetūt. p'ter beatū magnoaldū
& theodorū quos & ipsi flagellatos ac
uinculatos atq; dispoliatos reliquer
ant iacentes in atrio; Audiens hoc
buso noīe constantiensis ecclē p'sul.
qd uolatū ē sepulchrū sci galli. cele

rnet, ꝓperat ē partes inullas. & ueniens
illuc. inuenit coenobiū desolatū. altaria
nudata. beatū magnoaldū & theodorū
vulneratos qui sacri corporis reliquias
tumulo restituere uolebant. s. ñha
bebant uires. Te ꝑscripte epl̄e mā mor
sup eos consolate ē ualde. & sacrū corpus
beati galli cū suis clericis uenerabilit.
cū psalmis & ymnis & eris q; orationib;
in eode sepulchro recondidit. fossā tra
replent; Data ergo benedictione
duobus fr̄ib; magnoaldo & theo
doro largitus eis de sua uestimenta. necn
alimonia p̄bens. dedit eis licentiā ubicūs
ꝓficiscendi. dñs disposito ut ꝗbet & uenendi;

Misit aut̄ p̄ omnia rū p̄clarū uiru. q̄ fugam
iens euaserat. & accersiuit eū. & cōmen
dauit illi locū. donec a pipino q̄ tūc tēpo
ris maior dom̄ uocabat̄ inītrogat & qd
de ipso coenobio fieri uellet; Ultro di
uina uen̄ sup̄ erchonaldū. auctore huī
sceleris & totius rē; Nā ñ p̄ multū
temporis. misit pipin̄ exercitū copi
osū ad deuastandā alamannos. q; puncia
sueq; ditioni & franchos subiugandam;
Cumq; tota tra hostili repleret incursu.
otmarus & erchonaldus nescientes qua
parte reflecterent. semet ipsos gladio
intulerunt. quatenus ultio diuina in
eos pacta. collata signa manifestarent;

agnoaldus ꝙq· & theodorus ꝑstrauer̃ se sim̃
oratione dñi miam implorantes· undis
ponere & ter illoꝝ scam suã uoluntate par-
tibus origentes· Neq; si fraudulenter absce-
dentes beati patris corp' relinquerent;
Memores ꝛũ ꝑphetię beati colũbani· q̃ dix̃
uentur̃ sore beatũ magnoaldũ inhere-
mo orientali adfontes alpiũ iuliarum·
ubi beat̃ nartissius epc̃ tolesanę ciuitatis
uisit diabolo draconẽ inficere· quando
scam asiã uertit adfidẽ; Sequenti ꝯ
nocte pulsionẽ beato magnoaldo demon
straũ· & inuidiualit̃ ꝓgtes· dñi admiscu
lũ sibi semꝑ nosse & adẽ· Facto igitur
mane ꝛũ orationib; attentius exoratus·

undns eis demonstrare uiã· & iter cõmodũ·
quomodo uelle eos illuc uenire;
Adueniente ergo meride· pbr q̃dã eripso
pago aduen nomine torro· q̃ ia audita hu
bebat famã beati galli· & ideo causa ora-
onis ueniebat adsepulchrũ ei· ferens ardentẽ
cereũ in manu ei· quẽ cereũ miro modo
illuc attulit· scilic& unquando nocte ꝑ
ficebatur· cereus ardebat & nullomodo
aliquo extingui poterat; Die aũ ue-
niente lux abipso cereo pse ilico subtracta e·
Cuq· uidet eum magnoaldus & theodorus
ueniẽte· cereũ quippe pardore minime
minui admirata obuiauer̃ ei· & interro
gauer̃ unde uenis; Ille ꝑ ordine

unde erat. & quomodo ei reuelatū fuit.
uisitare sepulchrū beati galli. immo
eos quos inuenire uelle proficisci. partib;
orientis. recto itinere ducere. usq; dū
ad locū desideratū uenirent; Illi hec au
dientes prostrauere se in oratione. dño gras
referentes. qui tale ducē eis ostendere
dignatus est. utrisq; pangustā uiā eos
errare permittere; Extunc demū
susceperunt prbm deosculantes
eū durē in ecclam ad sepulchrū
beati galli. Dictaq; oratione dimisē
eū hospiciū suū tribuentes ei pu
portarent necessaria. & conductorē
eligentes. sic q; pfat pb. et proctans

cū eis. orto mane orantes coram sepulchro bea
ti galli. & benedicentes dñm atq; uale dicens
fribus qui ibi erant. simul profecti sunt;
Arripientes iter iuxta lacū brigantū. usq; ad lo
cū qui dicitur brigantia. ibiq; morati
dies duos; Tunc illis ibi manentib; ceci
quidā qui multos hoīnū cognitioni pigo
millo notissim erat. obuius erat beato
magnoaldo. postulans abeo alimentū.
Ille reminiscens sententie apostolice dū.
Non sū ego dign me equiperare sue scitati
q dixit. Argentū & aurū non mihi. sin
nomine ei qui ei ipsā potestatē dedit.
ut faceret. qđ fecit. & ceco illuminatū.
aperire oculos tuos imploro utru

deas· a manib; tuis laborando uictū adq̄rere
possis; Ethec dicens linuit oculos ei cū sali
ua sua· nec mora sanguis ex oculis suis prum
pens aperti s. audiens ei corruit adpedes ei dic;
Onē uideo qm magn' es tu· a magna opera
tua· ideo sinis sequar te quo cūq· ieris;
Ille respt; Sinis dño seruire· te sequere me.
Sicq; p hoc signū p fecti s. secutq· eos cecus·
a dux tineris nomine toxio;
enerunt itaq· p aliquos dies ad locū q̄ uocat'
campidona· ubi reperierunt opidū ualde
formosū· sed omnio desertū; Tunc uiro
gau beat' magnoaldus prbm quomodo
ille locus uocitat' sit· t fluuius q̄ ibi
defluebat. Ille respt. Locus iste ab

incolis terre hui· sepissimę uisitatur a quo
cap'donat· sed nō sunt ausi saltū una nocte
hic manere· p̄p̄ diuersa genera uermiū
qui hic s.; fluuius u uocat' hilara· q̄ multos
homines potius inmerore· qua uertit in
letitiam; Nob au oportet ut locus transire·
neue mes nos hic sentiant· quo si sentierit
mgnū impetū facient sup nos ad deuorandū;
Plurimos nāq· homines q̄ causa uenationis
huc uenerunt· deuoraue· nō permittentes eos
saltū una nocte hic iacere; Respt beatus
magnoaldus dic; Uere dns nr ihc xpc
potestatē habet similit hos uermes
de isto loco eicere· sicut habuit eiciendi
ursos et lupos ceteraq· feras et uermes nec nō

&demones p oratione dñi &magistri
nri galli. de loco quē ipse elegit ad con
struendā cellulā. Nob ergo p mittere
dño oportā hac nocte hic manere.
Et dix. ad theodorū. Fr theodore tuū ē
orare &dñi miam implorare. ut nobis
auxiliū p beat adeiciendos uermes de
isto loco &demones qui ineis latitant.
q uo ate ē iste locus structendus.
I deoq. oram' parū ut dñs nos exaudire
dignet&ur &mundare istū locū qt ist
abhominib; p pt timorē uermū inhabitabil;
Et hec dic pstrauerunt se in oratione;
D ū ū orarent egressus ē foris de opido uer
mis magn' q dicit boa. &imp&ū faciens
sup beatos uros iacentes in oratione.
P rbr ergo tot ro qui eos ducebat uidens ev
exclamauit uoce magna dicens. Heu me
qd huc uos adduxi. Et in fugā uersus &cūco
q cecus fuerat festinabant ad arborem ut
se liberarent. Itaq: beat' magnoaldus &theo
dorus confisi de dñi miā; Surrexit magno
aldus theodoro orante. &faciens signū scē
crucis coā se arripiens q. cāputtā quam
abeato gallo acceperat &crucem quā sev
portabat. pter inocursū uermi &dixit;
I mpero tibi in nomine dñi mei ihū xpi. ut hic
iacetas. &diabolus q' in te latitat ipse te interficiat;
Et cū hoc dixisset &percussit eū cū cāputtā in
caput. &statī crepuit medius. &mortuus ē;

Ceteri uero uermi q̄ in oppido & circa ipsū
opidū morabant. omīs infugā uersis. & nus
quā cōparuerunt. sicq. mundatus ē locus.
& morati sibi unā ebdomadā dnō grās re
ferentes. q̄ eos exaudire dignatus est;
heodorus itaq. ut uidit tā magnū signū
factū ad dnō. & beato magnoaldo. surrexit
& eleuatis manibus ad celū dix. Dne dī
omps qui fecisti cęlū & terrā mare & oīa
quę in eis sunt tibi gras refero. te inuoco. te adoro.
tibi laudes psallo. q̄ nos liberare dignatus es.
tanto periculo. & tali deuoratione uermiū;
Et cū hoc dixisset cucurrit ad beatū magno
aldū flexis genib; osculatus ē pedes ei & dix;
Uere nūcaberis ultra mgnoaldus s; magnus.
quo tib dns tanta grām intulit impe iste
locus purificaretur. nō solū auerm̄b; s; & am
ademonibus; Adhec beatus magnoaldus
Noli dicere fre nisi magn s; mgnm̄ seruus seuq; dī
Tuc ergo oronem exaudire dō. & ideo nūmes
mentis. s. dī ussione isti uermes rec esserunt.
Nunc aūt uoca cū uxore tē nrm & pur gem̄ locū
istū. q dns uult eū pparare ad dedicandū
cellā. Tonnano ut mundet eos. ambos
incolomes ee. descendens de arbore ad quā
confugerat & cui eo q̄ cecus fuerat; pstrauit se
ad pedes eor & ait tonnano. Uade dom̄ tē nilo
co isto q̄ beato magno tanta grām intulit.
ut cūsua cāputia tale signū mandauū facere;
Nec ergo fiducialiter duca uos p deserta & an

gusta loca usq; ad locū quē elegerit habeāt
ad inuiendū· q̄ uideo tantā adō uobis
ēcclīā potestatē· utpurā mentā diuersa
hæc loca purificent· & quę nō sint habilia·
dñō inquiente habitabilia efficiamur;
Respondens beat' magnus dix· Presentē
ebdomadā hic maneam· & ędificem ora
culū ... parvulū· ad quod populus ēt
ipse quale meum est dñs confirmet
dignatē· & iusto loco· manseręq; ibi ipsā
ebdomadā· Tempore aūt cucurrimus pul
cra loca sibi cognita adhortantes q̄ ibi
morabantur· & diffamans hoc signū;
Venerunt ad illū locū & attulerē alimonia
sufficienter· ipse valde amplectans & arcta

mur tur dī· & plurimi ppē dicationē beati
magni· ad fidē uersi· & baptizati· ipse bro
tophone· & dīm gratias agentes mansēr ibi
colentes terrā illā· Transactis trib; diebus
illis prostantibus in oratione· duobus Laborantib;
C. ūm uero tertia nocte· aurora diem surgen
tes celebrare uellent· subito demones in
aere uolantes horribilē cū magno stre
pitu & fremitu uoces emittentes· atq; im
pacē quasi impetū sup̄ eos ore prbrio
facientes clamabant; Tu nunc serenos
nīs & nr̄os utquid induxisti uirū istū cū so
cijs suis· qui & nos & membra nr̄a p̄ qua
multas animas lucrabam̄ loco isto euellit;
Magister· ūs illos semp noscū suos malefici

sic & iste inuocato noie dñi uincere cucurrit;

Iste ũ nsolũ nob mcipsis. uerũ & iã inmẽbris nris cũterribile noie adonay uictos hab& & expulsos; Hoc audiens pfat' prbr to I ro. treme factus. tam munienss se signaculo scę crucis. festin' prẽ aduirũ di & indi cauit illi quę uiderat & audierat;

Tunc bellator fortis & electus dĩ parmar cũ theodoro pfectauit se ino.mationẽ. & hui modi uerbis dnm depcatus est dicens;

Dñe omps mestabilis. & inestimabilis. q̃ nos secdm miam tuã. nonsecdm merita mea amembris istoꝝ demoniorꝝ. & auenenis mortiferis illoꝝ eripere dignatus es. tu audito placido has aniob suscipe pces. sic suscepisti magistri

galli. & iube hos demones hunc locũ deser. re ut sit sctificat' inhonore nomẽ tuu. comitie cambus gallis. Et surgens ab oratione. egrediensq. de oratorio. audierunt eos clamantes & ululantes. atq. dicentes;

Tu magne tua nomẽ ponas in capite tuo & cũtrimitare nob tanta mala obicis.

Et ait theodore. quid tibi & nobiscũ.

Venient dies quando non habis magnũ apud te. & tunc pugnaturi erunt aduersũ te. pugnas ad errores. homines terre illius aduersũ te excitantes. Scs ũ magn' respondens dix.

Miseri. confitemini si scitis scam trinitatẽ di.

Et illi dixer. Scam & ineffabilẽ et & immensã. & beatus magn'; Nunc aũ qua confessi estis

scam trunkam ꝓpero uobis non meis me
rmis sꝑ mensi ꝑtem ꝓmeam trunkam sup hunc
locū deserentis in monte deserto scam
ubi dns uoluerit et huc reuertendi ulte
rius potestatē non habeamus; Ad hec uoce
commio demones dixerē Heu qđ faciem
Altū gallū hic habemus; Iste gallus pror
est prior qua cū ille gallicinus nos exīe
bia nīa patrīa eicerit sine ul. crīma per
manere ꝑmittit; Porro exilia dierū ple
nitet ab esse exīe et fuga uerū sꝫ ut postea ibi
ꝑ dꝑtem; Sicq factū est uabilla die omn
homes in illo loco tranqlle hꝫbuere ꝑmissi
sna gesta beat magi dixon dū adtheodg;
Dō gras fiē qđ demones recessere nē bonū ē

ut locus iste ꝑ custodiā et constructus
scificat in hꝫ populus istius loci qđ de cepr
uemur us qđ huc adorandū ꝑtī quā ad
uenandum; Theodorus respondens dīx
Mi domine uera ꝑcepta tua facio sedut
uadens te consolidatū in locū ado tibi eccl
tū uenio adte et ustabo te. Flamel;
Ethis dictis uale dicentes seq unusquisq deosculā
Profectus ē beatus magi accepto secū comi
more et duce ranerus toy. onē prbm. prim
quens cū theodoro ceū qui usū recepit;
Itaq cepto ranere transitoq fluio. prexit
recto tramite sic eū uultur ducebat. seq
uenē ad lo cū. qui uocat epatricū et inue
nē ibi epm sce augustē unde ducens secte.

nomine uuuctherp: Torro igit ppt no
ticiā quā inepo habebat pasce beatī
magnoaldū uenitq; adpatū epm &narr
rauit ei omī dscō uiro quę uiderat &au
dierat; Prīmat.ū epc interrogauit dequa
origine ess. Crrespondit prbr.

Domine sicut audiuit atheodoro qui nunc
ē relictus adcā pictoriā. debibernia puin
cia ē ortus. Utraū audiens epc rumorē famā
bonā. susceptit eū benigne. cepq; cūeo loqui.
&moratus ē cūeo paucos dies. scisceatis
abeo cotidie debeatq; colūbano &gallo.
&dcaneb; eorū &conuersatione. &finē
uitę eor. dedeum rub; quas fecerunt.

Deinde interrogauit eū ubi uoluntasei

esse. p ficisceudi. Respondens beatus magnoaldus dix:
Dno dispone mihi dirigat sū adlocū quocatur
fauces. ubi ppe sunt fontes iuuarū alpū.
&ubi draco fuit qui iuuenes narcisso epo.
adiabolo immittebat est. Quatenus animā
emē dno quicq; ibi edificare potero faciā
Nunc igitur patrnas tua decernat. qmodo
tua uoluntas sit mihi agendū qmadmodum
imperū. ppm animo debeo agere. sicut
mihi dns reuelauerit postmodū.

Ego iā senex &grandeuus. cupio multimo
meo tempore illū locū inuisere. &dā
adseruidum ppetuare. exemplum sequentū
dominor. meor. columbani &galli.

Adhęc uuuctherp epc respondit. Locus ille

ualde angustus & inhabitabile & ui diuersa
ferarum ibi morant. Ide cernu apres. ꝑ plurimu
urri. & ꝑ illoꝝ multitudinē domi
rex pipinus ad silua uenationē exercen
dum saltū illū uenit. Uenitq; cū plurimis
& diuersi generis ibi morantur.
Beat' magn' arripiens stam boni pastoris in
ceu dux. Pat. tale ministeriū habuer
magistri mei columban' & gallus. utq; ndo
ad talia loca uenerunt. dns nr ihc xpc
ferar' diuersi generis. & uermes portio
nes illoꝝ ilico expulit. abilius locus.
Similit ego credo qd dimitt ꝑmittet
eos in eodē loco dū aduenero;
Adquieuit uerbis illius uir ther p epc.
& dedit ei solamina cōbo. pbenter con
silijq; uatorem tot rone pbm. & duces
manerij qui eū ducerent ad locū ad quē sibi
destinatū. Cūq; uenirent ad locū quē
caput equi. Lucebat ibi immo loco an
guste draco magn. q̄ ꝑ mediū urbem
ullum hominē pillā unq; transire.
Cū ergo beat' magr ad ꝑ ipso loco esset
dū ad tot rone pbm. ibi constituam
nob in hc tabernaculū hac nocte
mandū. Dū hec dm uerba ille
semē membrū diaboli. ab isto loco
atq; admū ꝑmittere digneť nob. ad ꝑ
randū. fecer maq; uim poterant. & ꝑ
serunt ibi; Inuota ad nocte illa necessū

beatu magni orare. & dñi miam im
plorare. ut hanc onem sibi uertere dignare.
Circa ũ mea di nocte surgens beat. dũ ad tho hos
Mitte mecũ hominẽ q me ducat ad locũ
ubi draco iacet. Respondit tho.
Timeo igit ne illuc adduxero. ubi de
uoreris. Adhec unr scs. Sidr p nobis.
quis contra nos. Pgamus ergo fiduci
alit. qua q liberauit danielẽ de lacu
leonũ. potest & me eripere ab omni dem
nu huius bestie. Haq cũ hoc dixisset. misit
unpera sua panẽ scificatũ. & manu sua
sumens picẽ & resinã atq cãputrã sci galli
crucemq uncollo suo appendens. prexit
& duxit. Dns ompotẽs q eduxit me de regione
longinqua. ipse sic tobie famulo suo. mit
tat angelũ suũ mecũ qui me liberet & abor
ipsius draconis. & ostendat nob locũ salu
taribus desideriis aptum;
Hec dicens munuit se signaculo scę crucis.
& de pane scificato misit unos suũ & paulolũ
aquę. sicq uen ad locũ ubi draco iacebat. et
linquens omes socios in tabernaculo pter solũ
ducem manens; Cũq uidisset eũ draco iuxta
surrexit impetũ faciens sup eum. Ille ha
bens in manu sua picẽ & resinã. iecit in os
eius inquiens; Adiuua me dñe ds meus.
Hoc cũ hoc dixisset confestim draco cepit ardere
& mortuus est; Uidit ille qui cũ eo erat
hoc actũ. surrexit continuo. & pueniens ad so

Linz, Kath.-Theol. Hochschule
Cod. A I /6 (Hs. 1)

cios ꝛdixꝛ. Surgite uenite ꝛuidete
quia iste magꝰ uir draconē habet mortuū.
Surrexerūt ergo ꝛinuenerūt beatū magnū
iacentē inoratione. ⁊gratias dño referentem.
Dignū quippe erat utqꝺ diuino inchoabat
amore. instantissima pce dño cōmendare.
Quo dñs sic ꝓs beati martyris epi. diabolū
iussit interficere draconē. ita ꝺ manus
tanti uiri. sociū eius fieret interire.
Tuderunt aūt draconē mortuū. descendere
adrupē. dequa idē draco impetū faceret
nisus ē super scm uirū. prbr toñho dicē.
Gratias tibi agimus dnē. quitalē nob uirū ꝛtā
magnū ostendere dignatus es. ut ꝓmerita
sua ista loca purificentur. efficiuntur q.

habitalia quę anta erant inutilia.
Facta aūt oratione transierūt illū angustū lo
cū. ⁊uenerūt ꝓpinquā urbi luculū flumē. ad locū
speciosū qui non habebat nomē. erat tamē
planus bona. Habebat aūt beati magni
diaconi pendentē incollo crucē. inqua
continebantur reliquię beatę dī genu
tricis marię. ⁊de ligno sctę crucis. atq;
scoꝝ martyrū mauricii ⁊socioꝝ ei. nec
non beatę confessoꝝ colūbani ⁊galli.
Inuenit ergo supꝫ ꝑfatū flumē. locū nulde
honestū. ⁊formosū. inquo loco arborē
stantē pomiferū nulde decorā. suspendit q.
cruciculā inipsa arbore. ⁊uocatū prbm
toꝛtonētq; ꝓstrauerūt se pariter coram cruci

cula inoratione. Tū uir uenerabilis beat̄
magn̄ huiꝰmodi p̄ces emisit. Dñe ihē xp̄e
qui ꝓsalute generis humani de uirgine
nasci & mori dignat̄ es. ne dispicias dep̄ca
tionē meā. sꝑmitte nos construere in hoc
loco oraculū in honore genitricis tuae.
& p̄p̄ara hic habitationē tuis seruis aptā;
Finita ū oratione c̄pere construere funda
menta. & edificare erectam; Qua construc
ta inuenit uir dei ep̄m uenisse
& cū dño & ꝯ marię ꝺsertasse.
Venit ergo p̄dc̄t ep̄s adipsū locū. ammiransq;
valde quando illuc uenire posset.
Misit ꝑgrinū di. & dedicauit erectam in hono
re di genitricis marię. & sci floriani mrtꝛ

ris xp̄i & sic admꝰstrare coepere adlaude
xp̄i in illo loco diuina officia;
Quę cū fama uirtutū quas dns ꝓ beato ep̄o
suo merita pię quęrentib; exhibere dig
natꝰ est ubiq; longe latęq; circū posit̄q; mulcere
aures populoq; coepere undiq; ad eum de
uotione. ad tanta patris suffragia postu
landa ꝯcurrere. eundęq; locū obsiq; dig
nitatis memorię. cellā sci magni nunc̄upa
re. & multiplicib; substancię su possessio
nū amplificare donarius; Cūq; res hac
largitate fidelium accidisset. conlatę se
cessit beat̄ uir ꝓp̄ter multitudinē populoq;.
& p̄tenta ad uicina loca sup̄dicta. loca
que uocant̄ fauces. quatenꝰ ibi familiare

locū dnō. innuente sibi ē tuerē adimanu nō.
Relinquens ꝑsonū ꝑtē nouonē ingētis
populū ibi uenturū custodiendū. ꝑ popula-
Vocauitq; ipsū ioū sinagoga. ide ēq; ꝗtgatio
Ergo cū cura nunciē cuncta quēdā ꝓsonā
adeūtia locū tenere & insup dicto loco ꝓ-
fecta. subito de nouo clamore uidi no
cū magno ꝑtē, nru deuertice montis ꝑti
ma ꝗsi una uoce ululatū uidi. ꝑ pelagofiu
uile hic sitemes ꝗ nomina. Cūq; & hi
quos uidim. ut ꝑtos ē ꝓsonā ꝓsonā uidi
ꝗsi clamore. Surgēt inquiunt nob inimi
corū. uagi ꝗtgrinu istu pessimū & ma
gu. eciam demissa ꝙb. qm ipse mor-
gaili sui simulacra nūa ceruā. & popul
qui nos sequebat ꝑse auerin. insup &
diaconē nrm imisce. Cōmeat ui muru
qui patuit. & urbs ꝑsentē hostem
cōmune. amis ter munis fundat expellat.
Et comitata. ꝛc. ꝗprudo ꝓsonā: hui
qd deuis narratis angustius noster nris ui
pcipim calumnijs. Nā angli ei ui nos in
pelago ꝑmat. & nec ausi sum expelgo ꝑmi
sire. nec quic ꝗuā ei cōmigere. quia inuo
cato nomine dni. angli cū fugā ellis ignis
nos flagella & tempestate cōpellat.
Q ui ꝑtinet uob ꝑdesse uelle. nec nob. ꝗ ti
fortis bellator. ē iste. uinci ꝗ uersutus sathā
nec fumbria uestima ei superare queam.
Insaudatus ut dibeat magn. mugi se un

diq; siq̃ iaculo scę crucis & diu illes.

In nomine dñi mei ihũ xpi. nõ pmittis me tras
sp merita beati galli confessoris xpi. adiu
ro uos ut non recedatis de isto loco. & ultra nus
nec hic maneat nec nemini ledere psumat.

Et his dictis festin redit ad ędem scę marię
quã ędificauerat. narrauitq; rotzoni pbo
omia que audierat in illo loco. Cũq; uolu
issent uespertinũ tempus psallere. audiũt
dire uoces demonũ. p montiũ iuga ut
qsi discedentiũ heiulatũ. cũ terrore effusi.

Et hec audientes seruus dei. p straue se in o
rationẽ. dño laudes & gratias psoluens. q eos
liberare dignatus est de erroribus. malignos
spiritus. Sequenti uero die beatus mugi cũ pbo

rotzone regressus est ad psatũ locũ. & ibi estru
ere cepit oraculũ parussimũ. Accersitq;
est a rotzone uuictbrto epc & dedicauit
ipsũ oratoriũ in honore & sub noie sci saluatoris
qui [illegible] uirtute potestatis [illegible]
pia qui dni illo in loco exhibere dignatus
est. Deinde noua facta est gradatim religio
dei. in discipulatu ni nomini cõmendatu
[illegible] amore succensi. pro [illegible]
[illegible] obtq; obtemperare laudibus [illegible]
[illegible] honestatq; memoriam [illegible]
[illegible] memorabili pena que nostram
[illegible] digentib; pstet. psul. ipsum
[illegible] ut. pipinus [illegible]
[illegible] gentiq; rotz. gallie [illegible]

cū epō iam portā uenī obuiabant. q̄ ad lotharium
pñ dirrē flagitauit. ꝑ ut is q̄ illo a magno
cōstitutus imperio suo ut eos benigne pmoue
dñ cōmeatū ceteraq; familiaria loca ꝓ opportunū fore
ut ei uerte debuerat. Sed hoc Lotharius
nequaq̄ adimplere ualuit. ꝓpt̄ diuersa q̄
rex dī ut fecerat mentione. Fratres ꝓpt̄ inopē ꝓui
sionē frūmenti habendā. q̄ ꝓpt̄ dm̄ pelu
quens temporalis regni q̄dē pōpam. mona
sterio ē multā. q̄ clemosinę suę largiri
nec ē ꝙ ꝑ ꝙ ē pfatū epi ipsi locū sublima
re. aliū q̄ solio digniorē. Cūq; gloriosꝰ
princeps accessisset eptam cōpunctionis expā
one fratrum diligenter exquirere cepit
qualis ille locus ē quē pfatꝰ epꝰ postulasset.

Tunc dux eius nomine guntramnus epm̄ suggessit
se ire. ꝓpondens dix̄. Ne ꝙ domne rex
ille locus tenuis quidē ē facultate. sed omni
impedimento uermū de esse adiumento.
qua plurimū ceteru. dimmulę & hin
nuli ibiceq. duūsi morantur. Ursę quoq;
ac lupę multimodo plurimū.
Tunc epꝰ cēpit mirare de uirtutib; beati uiri
q̄modo dño adiuuante draconē mēsurā
Cetera sui uirtutes quas dñs pmerita ipsius
ꝙ orationes illis locis ostendere dignat ē.
ꝙ quomodo uermib; locus ille ē mundat;
Hec audiens gloriosissimꝰ pippin cōmotus
ualde animo dix̄. Inuestigare cōperi. q; quā
uis ille locus tā tenuis sit facultate tamen

. pmemoriam uri celebri eni luffamat rumore.
Sicut audiui habemus in loco ubi corpus eius
gallus requiescit audiui. Inquisiui ergo ap
fato guntione. quomodo inuenta loca ponisse
tributarios inuenirit deputate pago. quæ tigalia
annuatim redditus regis inferre debebant.
Et inuenta in ipso vicinio loco pagi. qd uocatur
getinstein. sibi pomi annuatim tributa psoluere.
Iam ego ergo munificentiæ suæ dona que
impium beato uiro clerici ecclesiæ ipsius.
tu. cum martha firmitatis. quæ in epistola
sua scripsit. & uectigalia. c. x. iii. quæ
ex pfato pago infigi debebam annuatim
quatenus pmemoria beneficia ei ppetuis
ibi pmanerent. Fmetuique ecclesiæ il:

ecclesiæ ibi ... am obsistere ... ne
bem. fuit cui ibi fuit firmum mandatum.
atq; ut nostri regis cunctis spectata roborari
cuncta. Quamobrem deinceps ita pietatis
uestræ. qua omnis loci. sicum martha cum
inco de fatu adscam martham & adscam ipsius
pregni admonet absq; ullius molestia
pfati episcopi amissa. secretis pietatis elementer
auctoritate. Huius regis potestatis ... ipsi
adornatus solacio. & sublimati honoribus. in
pfisq; donis optimus beato magno atq; pp
pimo. gallo. ad patrum regni ... beato
beato uiro ea cum omni dilectione. animisq; et no
strum. ut loco sibi commendato ... ipsi
dus beate marie ... ubi ... esse ...

ordine canonica instituere & una. Ex illo tem
pore ipse locus ibeato uiro magiw ecordiv
sentaru accipiens. aucmtatiui & sublimate
apomificib; augustensis. epi nomiusq; hodie
ibi laudabiliter dilatari ñ desinit.

Itaq; plibatis cũ audisset theodorus q. apud
castrũ capidonense morabat. beato magno
consolatorẽ in loco quẽ dñs disposuerat. cepit
ppetare pariter illis. inuidere & qualiñ
& quomodo dño annuente in his locis mo
rarẽtur. Vtrũ adeũ puenire salutando
se inuicẽ & deosculando oculos pariter &
manus; Narrauit ei theodorus diuina & in
numerabilia. que passus. a pagensibus
hilargaugensis. Sed tam quã ultra mas in
turas & calamitates. ab eis sustinere. & edificare
ibi eccl̃am paruã tuplr̃ haberi. qui postu
labat. apud uuithpũ epm impetrare
quẽ illuc ptiscens ipsa basilica dño inhabi
tasse magis gemuisset & esse parata. Venit
quippe ambo ad locũ qui dicit̃ epmaccus.
reppererũq; ibi supscriptũ epm. memorio
sum habentes & orate. Ego uo pro uobis
adipiscam firmitatẽ beati magni abbatis
de theodoro. qualiter cũ magno labore eccl̃am
ẽdificasset & in loco capidonense. & quomodo
depcabat̃ multe illuc ppetare. ipsiq;
eccl̃am dño ẽsecrare. Audiens hec uene
bilis epc. respondens dixit ad eos. Dicã
prius uob uenerabb; que cogitabã & sic

ēq uo tempore dño annuente p̄ficiscat;
ere carissime pat̄ magne nē sedens hec cogitabā
untā q̄ompl̄ dr̄ re ma magnificatiū habē in
illo loco p̄multa miracula ei accidere re fuisse
uenire eq; solemp̄ nam sicuti septimi mensis
ē ad sacerdotij dignitatē supni gratia fauen
tib; te p̄mouere. Inclinato denq; capite ben
magn inquit. Cur hanc obiectionē assers pat
Peccatis meis squalob; & flagitijs fateri me
uideo. Ideo uita mea nō talis uita amabilis
p̄ntiam tua me ad tanta dignitatē p̄mo
uere queat. Ergo noli dēpatiōnē nrām
ꝑ peccatis nris abicere. sed nūc ꝓuocatus man
datis incipe salubrit̄ & unūq; uerbis desider
iamb; aperi. Post ea mi seruo dī indigno

quam p̄ntiam tuā placuit sūm magna
tuā mihi impende. Hierusalem uidear que
adhuc dispensa sup me seruo tuo. Cui hec dic
re ad hūc modū cepit. Ecce ego p̄ficiscor ad ec
clesiā splendidissimā ad instar celestis
sponsi immodū uite. cuius sol immobilis fulget
Omnium cui sunt impleta tua. Ideo
lans oculos dei dir. Dñe q̄ apponere
maiestatis tue uultū tuū ostendere
dignaris. ꝓpter amore patrū tuū dere
linquere. & p̄cepta ei⁹ seruare ipse re
cū letitia adhuc detinuit cōtradu. &
ultimare cōpunctā spūi. ut uno
& respondit theodorus ei⁹. Adhuc mixti
quit epc̄. Bene uocat iste locus ecclesiaſ

qua in medio ciuit. uir mon. ut ri uō ſcē h ẏ.
cellula tuū. Ita q; ſcūs q; poſt mē
diſceſſū hanc hereditatē p manere cupio.
adſcām mariā dedicari. aſiā. q; ſi quā
mediatorē in loc⁹ ſuis ſucceſſoribꝫ; ni ſi
ſāmo. uſtri ut ri uō cōmanē ſcē. auguſtin
ſe eccl̄e. his dictis ſuū ven̄erabilē
epm̄ ap̄ſtl̄ ⁊ adcathedrā cāpidonenſem.
deſcendit q; cū illo beat⁹ magn⁹ cōmanē
ſimul cū eis theodoro. ⁊ uenien̄ adcathedrā.
Conuocata aūt multitudine populi. in die
ſolemn̄ dedicationis ipſius eccl̄e. Vir uenera
bilis epm̄ p̄dicationis dulcedine. audorū cor
da p̄ſtrinx. Sicq; uſſu ſuo beat⁹ magn⁹ ea
q; dixerat. tanta ſapientiq; luce reſtruxit

populi. corda. uſſuma cugratulatione. audit.
⁊ ineffabili ueneratione. acunctō ordine ſit
ordinatus. Biduo itaq; ibidē manente. ſcū
gratarū actione. populuſq; benedictione
tam pat̄ſ. ut mus. ⁊ ab eō oſculo pacis
tributo. ad ſua rediit ſ. Venerabilis ep̄s ⁊ ſcūs
ſim⁹ abb. relinquentes theodor. adcuſto
diendā eccl̄eſiā campidonenſem.

Cū itaq; magn⁹ moraſ in cenobio ſuo qd
ſibi peraueſt adſaluandos p̄ceptos. annos magiſ
ut ri ſtudio operā ⁊ dō p̄cū. In lumine ſcē
cos. p̄bens ſurdis auditū. demonia. a multis
recedens. claudis ambulatū. gressū tribuens;
Sicq; docuit populū. ⁊ conūtit. adfidē ap̄ſ.
⁊ adere dulitatē ei⁹. relinquentes idola

uana · & surda · & crudelem esse ihm̄ xpm̄.
In sup & ea p̄ oratione ei' ostendit dñs uenas ferri
in montib; gyps impressas. Post suscepta aut
benedictione sacerdotali cum ipse circuiret
montes & colles p diuersa loca exploransq; &
inueniens plurima loca apta admittendū
q̄dā die ascendens in montē excelsū q̄ uo
cat̄ siuling. Inuenit ibi plurimos ursos
cōmorantes in immanissima feritate. Q; facta
oratione cepit ante eū tā mites efficeri
aggredi. Vt clum boues q; ante bubulcū
pgunt. Ita ursi ante eū. Vir ergo sēs pstrauit
se in figura crucis ad terrā. & p̄ces dño deuot
effudit. In populo pago illo morantur
aliquot ad mille p̄bere & adducta alia

adquirenda. Interea ursus uni adpinquans
adeo cū magna mitigatione cepit cū pede
monstrare abiect̄e magni. & quasi significans
q̄d sub ipsa arbore copia uenarū ferri esset.
Hoc uir dei uidit. dū adsentā. Precipio tibi in nomine
dñi ut ipsa abiect̄e ear.
& qua gladiū non habemus neq; fossorium. ut pos
simus radices ei' incidere. Tu in nomine dñi. cū
pedib; & dentib; tuis cuelle rupendo radices ei;
Q uatenus nobis dñs demonstret suā uoluntatem
2 in auditorio populi istius. Ad dei ergo p
ceptū belua cuersa cepit radices arboris ru
pere & cū dentib; frangere. donec ipsa arbor
cū radice fundit̄us aburso effossa corruit. sicq;
monstrauit s̄ duisse uenę ferri ad sumendū;

Vr denig benignus imperator do agens assumens panē
de pera sua. qua ferū habebat unxit ū famulum
porrexit. & ita precepit. In nomine dni mei
ihū xpi pane istu manduca. & sequere me
ad ihm. Loci ii hominē quē tibi monstrauero absq;
ulla lesione adducere stude.
defendens eū ab ictus ferū sicū ledere uolue-
Cū hoc facto circū positis monstes & cōclusis eis
ibi ferū habitō communes. ita ut nullū huc
homum locū ausi. nec presumpserint. Et hinc
inde reuersus. beat' ur magn' ad cellulā suā
secutusq; eū ursus sicut canis. q' siquis ur
dominū suum. Ergo ut ad ipsius sui ad
ppinquū. uocatur homine suū nomine
luno. & precepit eū uenire. & adferre secū

securē & fossoriū. utq; ascia. & cōmendauit eū
ursō & dū. Ipse uō hominē sanū & incolomē. p
duo ad locū. quē dns ostenderat nob. & cauē ne
aliquā lesionē ab aliis ferīs pateret;
Beata itaq; cuncta obediens iussioni ei. cepit
pgere ante hominē. & aperire uiā atq; mon
strare semitā. Sicq; adduxit eū ad locū ubi
homē ubi arbor corruerat. Nullū aliud
ferā pmittens ad eū adpinquare. donec ur
effodiens sarculā suā cōpleuit. & p̄tan
dē semitā usq; ad cellulā suā reduxit.
Hoc facto ursus ad saltū reuersus ē. homo u
pstrauit se ad pedes ei. & beatū magnū. & dixit.
Et nunc dñe nē cognosco & certus sū. quia
dns omnino ē tecū. quo & uestigio heremi

obœdiunt tibi · uelum ihũ xpe; Nã me ur
sus tã pudet & custodiunt utrer saltũ alus
feras adme accedere p mittere; Ille aũ dixit.
C aue diligenter. nealicui hoc dicas dũ ego
uxero · s. ppara domũ cæteris hominib; sic
ipse ursus re dixit. Quam' una noscam
illuc, pficiscendi · & dño annuente demceps
opẽ habeam aduictualia cæteraq; necessa
ria pferrũ adquirenda; Abillo ergo die
nota facta ſ incolis terre illius in ipso
loco & gyro diuersę ueneę ferriũ · que per
merita beati magni p manent usq; in p
sentem diẽ. Cũq; transissent · xx v · anni
& dñs illũ locũ p merita tanta uiri subli
mare dilatareq; dignat' ẽ. uir uere po

epo defuncto · rum kalendarũ maiarum ·
To rro pelectione beati magni adpontificatũ
honorẽ apippino glorioso rege · là multa
mis diebꝫ deductus est. Sed infirmatus · xx v · in
nis beat' pat egrotare e epc · atq; in infirmitate
febrium languescere; Misit ergo ad theodo
sodalẽ suũ · qui tẽ temporis in pidonense
cellula morabat · & accersiuit eũ in ecclesia
re · atq; eũ ustate · & sua ustatione prefor
re fidissimũ amicũ; Audiens hoc theodo
rus cõmotione maxima de multitudine
tanta uiri animoq; mesto · celeriter
partes uallis pfect · & sumens secũ pue
poterat ea quę infirmitate laborans
nouerat egre . Veniens aũt adpfatã

cellulā· inuenit beatū uirū immanissima in
firmitate detentū· Cumuit celeriter ad
torrionē epm immanissimi uuecelarē· étan
tū patronē· priusquā abhac luce seculari
discederē· uisitare uenit· Cū audisset igit̄
hoc pfat̄ pp̄s· uelocitr· partes illas pfect̄
est· Expuenit adcoenobiū beati uiri·
Cūq; magnī patronī in infirmitate maxima
laborasse· audens hoc torrio eps· cep flere ac
dicere· Heu heu pater amande· heu doctor
egregie· in his periculis me quasi orphanū
dimittas· Adhuc beatus uir magnus inquit·
Noli flere uenerabile psul· q̄ me imor mundia
liū ptrubationū pcellis laborantē conspicis·
quō credo inmia dī· qd anima mea inuime
talitatis libertate sit gaudiua· Iam depcor
utorationib; tuis scis nḡ peccatori· damine
mea ñdesinas adiuvare· Inter hec ūba beati
magni p dies xii· laborans· expleuit uitam
bus annis· Indie scō dominico· Cuius ad sepul
cōmendans se dnō & uenerabili pontifici inse
nectute bona circa horā noni· dieipsius do
minici· scam animā dnō reddidit· detentus ve
te liberatā ergastu lo· Flembus aui idē
epō & theodoro corā lectulo ei audita uoce·
Veni magne ueni· suscipe coronā quā tibi
dns pparatā habet· Audita hac uoce
ergo· dū torrio adtheodorū· Cessemus
flere fr̄· q̄ potius nob oportet gaudere·
de aymne ei immortalitate suppt̄ in hoc ag

no audito· quā luctū facere· S; eam' adtectum
& pta carissimo amico salutare· hostias
dño immolare studeamus· Finito itaq; frater
cōmemorationis obsequio· inuenerūt ambo
sarcofagū optimū lapideū· aquoli duce
antiquis temporib; nomine abuzacho ēstructū
qui & ipsū castrū construxit· & suo nōie si
militer abuzacii uocauit· Sed ni fuit inipso
sarcofago positus neq; sepult' quisquā·
Purgato ergo ipso sarcofago· assumpserūt
scm corpus· & recondiderūt inloco ubi pat
ipse sibi oraculū construxerat· & cooperi
erunt humo· ponentes ei uitā incaptā
suo scriptā uirtutibusq; plenā· sub hac
formam theodori· ita· Ego itaq; theodorus

monachus ermonasterio sci galli· iussu tor
xonis epi sic atheodgiselo monacho sci colū
bani· & anti uiri conuersationib; simul
cubato colūbano cōperi· & post oculis meis
ipse udi· & auribus audiui· seu postea qua
me reliquit incellula cāpidonense· sic post
ea ipsato uenerabili epō torxone deuir
tutib; ei dudici; Plurima sōna ineptatio
meo scribere curaui· & ad caput ei posui·
recondito eū insepulchro· Quatenus futu
ris temporibus quando dño reuelauit
corpus ei scm inuentū fuerit· sic dño an
nuente illi· q te pastores & rectores sce
ecle fuerint· inuenerint iustū & dignū fore·
ita ea quę corrigenda sunt

atque emenda ſ emendent. Hec ꝙpme ſer-
uarꝑi interedere ñ deligent. quatenus
orationib; tam patronis ſuſultus animą
mea inrequiē ſempiterna procedat.
Vir ergo uenerabilis epſ to xto post obitū
beati patronis magni, putpotuit ipſum
coenobiū ſemp cū ſuis cuſtodib; cuſtodiuit:
ſecundū facultatē loci regens & guber-
nans atq; diſponens ea quę adipſū mo
naſteriū iure ꝑtinere debebāt. Cuſtodiens
ſēm corpus cū clericis. & officiis diuinis.
atq; luminaribꝫ uſq; adobitū ſuū. q
ꝑmanens poſt diſceſſū beati magni in
pontificatu annos. v. & menſes iii. xvii.
[illegible] kl ſebr: uita ſeculare finiū.

tradens ante obitū ſuū hereditatē ſuam
adſepulchrū beati magni cū firmitate & ſta
bilitate ſecdm legē alamannę. ſepultq;
eſt adclero ſuo auguſtenſi ſub teſtimonio
inde hereditate. [illegible]

enuq; ꝓbitū glorioſi regis pippini filius
ſuus Imgantib; erectꝰ & ydolo inductu bauo
rię. & gotafrid uirgimine alamannę;
Sicq; orta ē magna ſeditione & ruina inꝰ bu
aros & alamannos. Deuaſtantes & depdan
tes ſeu ſpoliantes omia que in marchis duo
rum regum conſiſtebant. minime quum theodo
rus fidelis monachus ſci galli & magni cuſto
dire locū capidonenſē ꝓpter uarus ꝑtium
ones. & malos hominū apagenſib; ipſis loci

oppressionem insius & sua nec ñ insem ipso. Ideir-
co relinquens illy locū pfectus ē retrō admonasterīū
beati galli. Inuentq: beatū otmarū abbatē
ipsius monasterii iā senē & grandeuū: pueritiq:
& mtis: dño grās spū scō plenū & diuīs uirtu
bus inbutū. Narrauit ei omīa debeato mag
notissore rpi quę acciderant & de loco cāpi
donense. Seu de psecutione plurima quapssS
ē. ipagan⁹ uel amalis. rpianis;

Hec audiens beat⁹ omarus dolens & miserens de
tanta psecutione seu & iā & de sua ipsa quū iā
apessimis comitib; vuarmo & ruodhardo qui
tē tempor⁹ q̄si totus alamanię curā amm̄ństra
bant. pacietur: Quendā defūb; ci pertin
gorū monchū optimū uirū & prudentem
cū quatuor monachis alijs illuc direxit. qui illū locū custodirent. donec dño optimo
larit pace reddita. rex karolo subli
matur. Permittens theodorum morari inmo
nasterio beati galli usq; ad obitum suum.
gitur karolo rege consolidato & confirmato in
puincia gallia restaurans & rędificans eccl⁹
quę amalis inuasorib; desolata erant.

Tota germanū dñs subsuo subiugauit imperio.
interfectis principib; germanie possi den
tibus. Cūq: audisset debeato otmaro inuisse
acta. & ad finē obitus usq; pducta. nec non
dec enobio cāpidonense. Immo de uniuersa
augustanse. quippe de monasterio scę afrę.
& cellā sci magni p ene destructā & desolatā.

cõpunctus corde mrũ rectificare cepit ipsas
ecclias & sublimare. Construxit aut epm sindpreũ
nomine inipiũ ciuitate. & dedit sedm mortẽ regiũ
confirmatus p̃ceptũ. idpsam loca oma quę habuit
cessore suo pippino illuc tradita fuerant.
Insup & addidit plurima. Susceptaq; episcopatum sindpreus p̃fectus ẽ augusta uindelicũ. & pannoniarũ fines. reuertit ipsi ecclam construens basilicã sci martini. & restaurans cenobiũ sci magni. Parrochiã uidelicet inambarum partiũ lechi flumnis. pauco tempe dñi leonis tẽpus papę & confirmatione domni karoli imperatoris. inutroq; regno simul dño fauente coadunauit. Quilẽt ergo corpus beati magni repti sit. & inter cętera uirtutes quę ante sepulchrũ ei dns p̃mèrita sua
reuelare dignat. qui maximã uirtutem ẽ
ppetuens. corpore suo manifestauit. ẽ silendũ;
efuncto aũt sindpreo epo successor eius huno
ine piscopatu pastorali indicũ sumpsit.
Sed ñ amplius qua vii annos impomificus
uenit ipsa ecclam regere uisus ẽ. minime
quam aliquid exhis reb; sublimare. Hujus
ẽ manuarũ. t̃pe suo. pgrnię qua ibi p̃sen
tẽ habebat. ea que potuit. & ipsa ecclam
ad quisiuit. Transactis aũt post transactis vii
annis. temporib; suus successor. ei qui in
ipsa scã ecclã constituit. primus introivit
cepit fundamenta ecclam beati magni
construere. Cętera uero p̃sules eius subsi-

quemes ꝓponit similiter ẽ structuꝝ tam̃ nonfuit aula basilicę adpfectionẽ opis ꝓducta· donec dño annuente agiorosissimo rege hludouvico filio hludouvici clarissimi imperatoris· lanto ipsã scam sedẽ to tribuente adeptus ẽ· Conferam ergo pfatum in pontificem dignitate· vnanimo episcopatus sui tẽpe· ꝓtracta ẽ· & omni pulchritudine decorata· sem q: corpus intra media eccle siã requiescere finem· sicum prius posset fuerat cũ omni diligentia & honore· donec cũ archi epõ suo & ceteris cũ fribus suis suis nuentẽ· sicũ ausus ẽ· & abillo loco adalliũ transferre·

Consilio aũ facto cũ archi epõ suo sẽ magon cuacensis ecclę· Noiẽ orgarro· ceteris q; epis suis suffraganeis· inuenerũ digniũ fore sem corpus & ꝑciosũ· abillo loco in meliorem & sublimiorẽ trans ponere· si deus uelle·

Sicq: reuersus· cũ licentia piissimi regis hludouvici adppriat· Adcoenobiũ beati galli acceleranis gratissimũ omnib; q[illegible] ꝑbẽ reꝑtũ ẽ silũ· Cui rat aũ qdã incole monaste rio fir expago duria ortus· & quã uis pauper & s· tam̃ ex bonis patrimonijs· natus· Cuq: ibi studio discendi moraretur· & assidue quasi cotidianũ victũ suis laboribus· quesitare· quodã dolore ꝑcussus in latera graui· ꝑsentia tẽ pore longa infirmitate· contabuit· ita ut abhumero usq: adextremũ cor poris partẽ· inuno latere ulcera· sanies